

- rozhodnutí České národní banky č.j. 2022/50710/570 ze dne 24. května 2022, sp.zn. Sp/2019/251/573

V Praze dne 24. května 2022

Č.j.: 2022 / 50710 / 570

Ke sp.zn. Sp/2019/251/573

Počet stran: 47

R O Z H O D N U T Í

Česká národní banka (dále též „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“) a dále jako orgán dohledu nad dodržováním povinností poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) se společností HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 264 40 334, sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav, zahájeném dne 12.12.2019 doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední, vydaném dne 11.12.2019 pod č. j. 2019/129481/570, vedeném pod sp. zn. Sp/2019/251/573, takto:

I.

Společnost HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 264 40 334, sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav, se uznává vinnou, že

- (i) v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 nedodržovala pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená vnitřními předpisy č. 2/2016 a č. 14/2017, ani nezavedla jiná vhodná pravidla a postupy pro její posuzování, když při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťovala a neověřovala deklarované příjmy a výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, dále neověřovala, zda se údaje o příjmech a výdajích žadatelů uvedené v Evidenční kartě výrazně liší od příjmů a výdajů, které byly patrné z doložených dokumentů a zda je nutné po žadatelích o spotřebitelský úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům uvedeným v Evidenční kartě, pokud se lišily od příjmů a výdajů patrných z doložených bankovních výpisů;**
- (ii) v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 při poskytování spotřebitelských úvěrů řádně neposuzovala úvěruschopnost spotřebitele, když z celkového vzorku 71 úvěrových složek**
 - a) ve 34 úvěrových případech nedisponovala nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi dokládajícími deklarované příjmy a výdaje spotřebitelů, když v 10 úvěrových případech nedisponovala podklady, ze kterých by bylo možno ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele a ve 24 úvěrových případech disponovala podklady dokládající výši měsíčních příjmů žadatele pouze k části deklarovaných příjmů, nebo uvedená výše příjmů neodpovídala průměru měsíčních příjmů dle předložených dokladů;**

- b) ve 22 úvěrových případech řádně neporovnala všechny informace o příjmech a výdajích spotřebitele, když ve 13 úvěrových případech byly příjmy žadatele mimo jiné dokládány čestným prohlášením třetí osoby o příspěvku na domácnost žadatele, aniž by tato třetí osoba byla na výdajové straně zahrnuta do celkového počtu členů domácnosti a dále v 9 úvěrových případech byl mezi příjmy žadatele započítán příspěvek určený na péči o třetí osobu vyplácený ve prospěch žadatele, přičemž tato třetí osoba si příspěvek nezahrnula v žádosti o spotřebitelský úvěr do svých výdajů;
- c) v 18 úvěrových případech neověřila informace o úvěrech poskytnutých žadateli jinými poskytovateli spotřebitelských úvěrů, když v 9 úvěrových případech nebyly doloženy smlouvy o úvěrech či podklady, na základě kterých by mohla ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplacených zůstatků úvěrů poskytnutých jinými společnostmi a v dalších 9 úvěrových případech nezohlednila výdaje na další úvěry, a to přesto, že z předložených dokumentů vyplývalo, že žadatelé měli stále aktivní úvěry u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, nebo je zohlednila jen částečně a současně ve 2 úvěrových případech z nich neproověřila ani rozpory mezi deklarovanými informacemi o úvěrech v nové žádosti o úvěr a informacemi, kterými disponovala o výši dalších úvěrů spotřebitele;
- d) v 50 případech refinancovaných smluv řádně neposuzovala úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o spotřebitelský úvěr, neboť nevkládala do svého informačního systému příjmy žadatelů o další úvěr, které pak nemohly být při posuzování úvěruschopnosti zohledněny a současně na straně výdajů nezohledňovala splátku předchozího úvěru žadatele;
- (iii) v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 neuchovávala dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele;

t e d y p o r u š i l a

- ad (i) povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona,
- ad (ii) povinnost stanovenou v ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru,
- ad (iii) povinnost stanovenou v ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru,

č í m ž s e d o p u s t í l a

- ad (i) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,
- ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,
- ad (iii) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 6 000 000 Kč (slovy: šest milionů korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

II.

Společnosti HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 264 40 334, sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náhrada nákladů řízení je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

Identifikace účastníka řízení

1. HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 264 40 334, sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav, je společností zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 82384, a s účinností od 12.3.2018 je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru (dále jen „účastník řízení“).
2. Účastník řízení poskytuje hotovostní neúčelové spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení¹. Tyto spotřebitelské úvěry účastník řízení poskytuje výhradně prostřednictvím vázaných zástupců či samostatných zprostředkovatelů při osobním kontaktu se žadatelem o spotřebitelský úvěr v místě bydliště konkrétního žadatele. Následně je v případě kladného výsledku posouzení úvěruschopnosti se žadatelem o spotřebitelský úvěr v rámci další osobní schůzky podepsána smlouva o spotřebitelském úvěru a současně vyplaceny finanční prostředky v hotovosti.
3. Žadatel může u účastníka řízení požádat o spotřebitelský úvěr následujícími způsoby:
 - v případě, že je již klientem účastníka řízení, případně získal kontakt na základě doporučení, lze kontaktovat přímo konkrétního vázaného zástupce účastníka řízení, který se žadatelem o spotřebitelský úvěr sjedná osobní schůzku;
 - prostřednictvím samostatného zprostředkovatele účastníka řízení, který se žadatelem o spotřebitelský úvěr sjedná osobní schůzku;

¹ V období od 12.3.2018 do cca 12.8.2018 na 60 týdnů od 5 000 CZK do 50 000 CZK v týdenních splátkách, v období od 13.8.2018 do data zahájení kontroly 1. spotřebitelský úvěr na 60 týdnů od 5 000 CZK do 50 000 CZK v týdenních splátkách, 2. spotřebitelský úvěr na 78 týdnů od 20 000 CZK do 70 000 CZK v týdenních splátkách, 3. spotřebitelský úvěr na 104 týdnů od 30 000 CZK do 100 000 CZK v týdenních splátkách.

- kontaktováním účastníka řízení prostřednictvím formuláře uvedeného na internetových stránkách účastníka řízení <https://www.helpfinancial.cz/zadost-o-pujcku>², kdy je žádost následně předána místně příslušnému vázanému zástupci, který klienta obratem kontaktuje za účelem sjednání osobní schůzky;
- kontaktovat účastníka řízení prostřednictvím tzv. „zelené linky“, tedy na bezplatném telefonním čísle, uvedeném na internetových stránkách účastníka řízení, žádost je pak předána místně příslušnému vázanému zástupci, který klienta obratem kontaktuje za účelem sjednání osobní schůzky.

Postup správního orgánu před zahájením správního řízení

4. Správní orgán vychází ze skutkového stavu zjištěného v rámci kontroly provedené podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, která byla zahájena doručením Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2018/126723/CNB/650 ze dne 29.10.2018³ účastníkovi řízení (dále jen „Kontrola“).
5. V rámci Kontroly bylo hodnoceno dodržování právních předpisů v oblastech činnosti účastníka řízení týkajících se postupů a pravidel pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, vč. uchovávání dokumentů a záznamů týkajících se tohoto posuzování, dále pravidel kontroly činnosti osob, jejichž prostřednictvím účastník řízení poskytuje spotřebitelský úvěr, a to v kontrolovaném období, tj. od 12.3.2018, kdy Česká národní banka udělila účastníkovi řízení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů, do ukončení Kontroly, tj. do 28.11.2018.
6. O provedené kontrole byl pořízen protokol o kontrole, č.j. 2019/032447/CNB/650, ze dne 21.3.2019 (dále jen „Protokol o kontrole“)⁴.
7. Dne 4.4.2019 účastníkovi řízení marně uplynula lhůta pro podání námitek proti Protokolu o kontrole.
8. Účastník řízení doručil dne 12.4.2019 správnímu orgánu plán zavedených nápravných opatření, č.j. 2019/042281/CNB/650, ve kterém správní orgán seznámil s přijatými a plánovanými nápravnými opatřeními, která zamýšlí provést za účelem odstranění nedostatků zjištěných Kontrolou.
9. V návaznosti na tento přípis doručil účastník řízení správnímu orgánu dokument ze dne 14.10.2019, jehož přílohou je aktualizovaný vnitřní předpis č. 14/2017, Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o spotřebitelský úvěr, v rámci kterého došlo ze strany účastníka řízení zejména k úpravě odpovědnosti vázaného zástupce ve vztahu k přijatým dokumentům od žadatelů, kterým již v minulosti byl poskytnut spotřebitelský úvěr (čl. 5.2.3.)⁵ a dále v případě maximální výše úvěru stávajících klientů (čl. 5.4).⁶

² V době vydání rozhodnutí lze půjčku sjednat přes aktualizované webové stránky účastníka řízení <https://www.helpfinancial.cz/>

³ Správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 8

⁴ Správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 9 -33

⁵ Pokud o spotřebitelský úvěr žádá stávající řádně platící klient, který společnost řádně splatil nejméně jeden spotřebitelský úvěr, nemusí SZ/VZ při následném posuzování úvěruschopnosti znovu zasílat kopie dokladů o příjmech tohoto žadatele do systému společnosti. Originály těchto dokladů si nechá předložit SZ/VZ při nové posuzovací návštěvě a provede o tom záznam do evidenční karty. Pravost a úplnost dokladů stvrdí SZ/VZ svým podpisem v evidenční kartě a klient do karty potvrdí svým podpisem, že od posledního ověření a předložení všech požadovaných dokumentů u něho neproběhly žádné změny mající vliv na jeho schopnost splácet řádně úvěr, tak jako v předešlém období. Do systému k posouzení úvěruschopnosti klienta pracovníky oddělení vyhodnocování úvěrových rizik poté zašle jen ofocenou kompletně vyplněnou zadní stranu evidenční karty. Takto postupovat smí SZ/VZ jen v případě, že u dané žádosti o spotřebitelský úvěr nedojde ke zvýšení pravidelné měsíční splátky posuzovaného klienta, a v případě, že u uvedeného klienta nedošlo k žádným změnám majícím vliv na jeho schopnost splácet řádně dohodnuté předepsané pravidelné splátky, tak jako činil u předešlého spotřebitelského úvěru. Pracovníci oddělení vyhodnocování úvěrových rizik si mohou pak kdykoliv od SZ/VZ vyžádat zaslání všech potřebných dokladů, pokud mají pochybnosti o tom, že u daného klienta nedošlo k žádným změnám ovlivňujícím schopnost řádného splácení dohodnutých splátek.

⁶ Při každém provedeném a schváleném posouzení klienta se v systému společnosti uloží informace o maximální možné výši spotřebitelského úvěru, kterou by mohl žadatel o spotřebitelský úvěr na základě výsledků tohoto ověření a doložení všech požadovaných dokladů obdržet k danému dni, kdy toto ověření bylo provedeno. Pokud se následně stávající řádně platící klient čerpající úvěr v nižší než maximální možné výši u společnosti poskytnutý na základě výše zmíněného ověření rozhodne požádat do 12 měsíců od prvotního ověření o další spotřebitelský úvěr, kdy jeho výše v součtu s již poskytnutým úvěrem nepřesáhne doloženou a dokladovanou maximální možnou výši úvěru, a svým

Účastník řízení v dokumentu rovněž deklaruje zavedení archivace veškerých podkladů sloužících k posouzení úvěruschopnosti každého žadatele tak, aby byla zaručena možnost rekonstruovat celý proces posuzování úvěruschopnosti.

Průběh správního řízení

10. Dne 12.12.2019 bylo zahájeno správní řízení, a to doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední, č.j. 2019/129481/570 ze dne 11.12.2019⁷ (dále jen „Oznámení o zahájení řízení“). Správní orgán současně poučil účastníka řízení o jeho právu vyjádřit se ke skutečnostem uvedeným v Oznámení o zahájení řízení ve lhůtě 15 pracovních dnů ode dne doručení tohoto Oznámení o zahájení řízení.
11. Dne 19.12.2019 byla správnímu orgánu právním zástupcem, [REDAKCE], [REDAKCE], advokátem, se sídlem [REDAKCE], doručena žádost o prodloužení lhůty k vyjádření se ke skutkovým okolnostem⁸ (dále jen „Žádost“), součástí přípisu byla plná moc pro účely zastupování účastníka řízení ve správním řízení sp. zn. 2019/251/573.
12. Dne 2.1.2020 bylo účastníku řízení doručeno sdělení správního orgánu, č. j. 2020/1042/570, ve kterém byl správním orgánem informován, že správní orgán na vyjádření účastníka řízení ve lhůtě jím stanovené, tj. do 31.1.2020 vyčká.⁹
13. Účastník řízení se k Oznámení o zahájení řízení vyjádřil písemným přípisem ze dne 30.1.2020, č.j. 2020/18036/570, doručeným správnímu orgánu dne 30.1.2020¹⁰, ve kterém deklaroval přijatá nápravná opatření (viz. odst. 9 tohoto Rozhodnutí).
14. Dne 29.5.2020 byl účastníku řízení správním orgánem doručen přípis ze dne 28.5.2020, č.j. 2020/65688/570, kterým mu bylo sděleno, že má možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.¹¹
15. Dne 11.6.2020 byla správnímu orgánu doručena žádost účastníka řízení o zaslání správního spisu ze dne 11.6.2020, č.j. 2020/70826/570.¹²
16. Správní orgán žádosti účastníka řízení o zaslání správního spisu vyhověl a dne 12.6.2020 účastníkovi řízení kopii správního spisu pod sp. zn. Sp/2019/251/573 zaslal.¹³
17. Účastník řízení se k podkladům rozhodnutí vyjádřil přípisem ze dne 11.6.2020, č.j. 2020/71579/570, který byl správnímu orgánu doručen dne 12.6.2020.¹⁴
18. Česká národní banka dne 7.10.2021 vydala rozhodnutí, č.j.: 2021/103489/570, kterým účastníkovi řízení uložila dle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokutu ve výši 6 000 000 Kč.
19. Účastník řízení podal proti rozhodnutí České národní banky ze dne 7.10.2021, č.j.: 2021/103489/570 (dále jen „napadené rozhodnutí“) blanketní rozklad, který byl správnímu orgánu doručen dne 22.10.2021. Účastník řízení v rozkladu avizoval doplnění odůvodnění rozkladu do 8.11.2021.

podpisem stvrdí, že se jeho finanční situace za uvedené období od poskytnutí žádným způsobem nezměnila, tak oddělení vyhodnocení úvěrových rizik klienta ověří na základě informací v kartě klienta a zasláné kompletně vyplněné zadní strany evidenční karty „*Finanční údaje klienta*“. SZ/VZ si při posuzovací návštěvě ověří tuto skutečnost a podpisem ji potvrdí do evidenční karty. Pracovníci oddělení vyhodnocování úvěrových rizik si mohou kdykoliv, pokud mají pochybnosti o tom, že u daného klienta došlo ke změnám ovlivňujícím schopnost řádného splácení dohodnutých splátek, vyžádat si opětovné zaslání všech požadovaných dokladů do systému společnosti.

⁷ Správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 53-85 včetně doručenky

⁸ Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 86-88 včetně doručenky

⁹ Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 89-91 včetně doručenky

¹⁰ Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 92-96 včetně doručenky

¹¹ Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 97-99 včetně doručenky

¹² Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 100-101 včetně doručenky

¹³ Správní spis Sp/2019/251/573 na č. l. 102 včetně doručenky

¹⁴ Správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 92 – 96 včetně doručenky

20. Správní orgán následně sdělil účastníkovi řízení přípisem ze dne 1.11.2021, č.j. 2021/111420/570¹⁵, že podle ustanovení § 88 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu je povinen „předat spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu do 30 dnů ode dne doručení odvolání.“ a účastníka řízení současně informoval, že má možnost doplnit odůvodnění rozkladu nejpozději do 11.11.2021 a dále, že v případě doručení doplnění rozkladu po této lhůtě nebude možné doplnění rozkladu zohlednit ve stanovisku orgánu prvního stupně. Správní orgán účastníka řízení rovněž informoval, že tím není dotčeno právo účastníka řízení předkládat svá vyjádření po celou dobu řízení.
21. Účastník řízení doručil správnímu orgánu odůvodnění rozkladu ze dne 11.11.2021, č.j. 2021/103489/570 dne 11.11.2021¹⁶.
22. Bankovní rada rozhodla dne 20.1.2022 rozhodnutím o rozkladu, č.j. 2022/007809/CNB/110¹⁷, že se rozhodnutí České národní banky č. j. 2021/103489/570 ze dne 7. 10. 2021 podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance ruší a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.
23. Dne 6.4.2022 správní orgán sdělil přípisem č.j. 2022/36303/570¹⁸ účastníku řízení, že má možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.
24. Účastník řízení se k podkladům rozhodnutí vyjádřil přípisem ze dne 14.4.2022,¹⁹ přičemž toto vyjádření obsahuje identické námitky jako ve vyjádření účastníka řízení ze dne 11.6.2020, č.j. 2020/71579/570 a v odůvodnění rozkladu ze dne 11.11.2021, č.j. 2021/103489/570.

K aplikované právní úpravě zákona o spotřebitelském úvěru a k posouzení promlčení

25. Odpovědnost za přestupek se v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 přestupkového zákona posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ustanovení § 2 odst. 2 přestupkového zákona platí, že přestupek byl spáchán v době, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat, přičemž není rozhodující, kdy následek nastal nebo měl nastat. Dle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona platí, že promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku.
26. Správní orgán k tomu uvádí, že účastník řízení poskytoval spotřebitelské úvěry v období ode dne 12.3.2018²⁰ do dne 28.11.2018²¹, aniž řádně posoudil úvěruschopnost, a proto promlčecí doba počala běžet dne 29.11.2018.
27. Promlčecí doba u přestupků, jejichž horní hranice je alespoň 1 000 000 Kč dle ustanovení § 46e odst. 3 zákona o České národní bance, činí 5 let²². Zahájením správního řízení dne 12.12.2019 pak došlo ve smyslu ustanovení § 32 odst. 2 přestupkového zákona k přerušení promlčecí doby.
28. Správní orgán zároveň uvádí, že povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru, povinnost poskytovat úvěr pouze při řádně zjištěné úvěruschopnosti a povinnost uchovávat

¹⁵ Správní spis Sp/2019/251/573 č.l. 156 – 158 včetně doručenky

¹⁶ Správní spis Sp/2019/251/573 č.l. 159 – 170 včetně doručenky

¹⁷ Správní spis Sp/2019/251/573 č.l. 173 – 177 včetně doručenky

¹⁸ Přípis č. j. 2022/36303/570 - správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 179 – 181 včetně doručenky

¹⁹ Správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 182 - 188 včetně doručenky

²⁰ Dne 12.3.2018 byla uzavřena smlouva o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], klient [REDAKCE], blíže viz odst. 58 a n. tohoto rozhodnutí.

²¹ Dne 28.11.2018 byla uzavřena smlouva o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], klient [REDAKCE], blíže viz. odst. 58 a n. tohoto rozhodnutí.

²² Horní hranice projednávaných přestupků je dle § 148 odst. 2 písm. b), § 153 odst. 2 písm. a) a dle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru 5 000 000 Kč, 10 000 000 Kč a 20 000 000 Kč.

dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, nedoznaly v zákoně o spotřebitelském úvěru od doby spáchání přestupků žádné změny.

Skutková zjištění a jejich právní kvalifikace

(i) Dodržování vnitřních předpisů při posuzování úvěruschopnosti

Právní úprava

29. Účastník řízení má s odkazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) citovaného zákona povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.

Skutková zjištění

30. Účastník řízení za účelem splnění požadavků dle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru přijal vnitřní předpis č. 2/2016 Pravidla a postupy pro jednání s klienty²³ (dále jen „Vnitřní předpis č. 2/2016“), který stanoví postup účastníka řízení před posuzováním úvěruschopnosti žadatele a vnitřní předpis č. 14/2017 Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr²⁴ (dále jen „Vnitřní předpis č. 14/2017“), který stanoví podrobnější pravidla pro samotný proces posuzování úvěruschopnosti žadatele. Vnitřní předpis č. 14/2017 doplňuje Vnitřní předpis č. 2/2016 a musí být aplikován vždy ve spojitosti s tímto vnitřním předpisem (společně též „Vnitřní předpisy“).
31. V rámci Kontroly však správní orgán došel ke zjištěním, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti nepostupoval plně v souladu s Vnitřními předpisy, když jeho pracovníci postupovali především podle zavedené praxe a nikoli podle konkrétních pravidel stanovených ve Vnitřních předpisech.
32. Dle čl. 4.2 Vnitřního předpisu č. 2/2016 v případě, že žadatel o poskytnutí spotřebitelského úvěru kontaktuje účastníka řízení se žádostí o poskytnutí úvěru, je vázaný zástupce účastníka řízení povinen uskutečnit posuzovací osobní návštěvu v místě bydliště (domácnosti) žadatele. V souladu s Vnitřním předpisem č. 2/2016 je vázaný zástupce při této posuzovací návštěvě povinen vyplnit se žadatelem interní formulář nazvaný Evidenční karta klienta (dále jen „Evidenční karta“)²⁵, jenž obsahuje informace o klientovi, kdy kromě jeho jména, příjmení, bydliště a kontaktní adresy obsahuje také informace o zaměstnání, majetkových poměrech žadatele, jeho příjmech a výdajích a de facto představuje žádost o spotřebitelský úvěr. Vázaný zástupce je současně povinen ověřit všechny dokumenty, které jsou v Evidenční kartě uvedeny.
33. Dle Vnitřního předpisu č. 2/2016 je vázaný zástupce osobně povinen zkontrolovat doklad totožnosti žadatele a ověřit na základě žadatelem předložených podkladů jeho veškeré příjmy a výdaje, které uvede v Evidenční kartě. Současně je vázaný zástupce povinen veškeré předložené podklady označit v příslušných částech Evidenční karty jako “viděné” a pořídit jejich fotokopie na svůj mobilní telefon. V případě, že žadatel není schopen předložit požadované doklady, není možné jeho žádost o úvěr kladně posoudit.

²³ viz CD příloha spisu č. Sp/2019/251/573 – soubor zaevidovaný dne 4.6.2019 č.j. 2018/147944/CNB/650 (Doplnění podkladů dle výzvy ČNB)

²⁴ viz CD příloha spisu č. Sp/2019/251/573 - soubor zaevidovaný dne 4.6.2019 č.j. 2018/147944/CNB/650 (Doplnění podkladů dle výzvy ČNB)

²⁵ Viz správní spis Sp/2019/251/573 na č.l. 46 - 47

Výjimku je oprávněn povolit pouze odpovědný vedoucí pracovník po konzultaci s vedoucím pracovníkem oddělení vyhodnocování úvěrových rizik.

34. V souladu s čl. 4.3. Vnitřního předpisu č. 2/2016 je vázaný zástupce následně povinen přihlásit se do interní webové aplikace účastníka řízení²⁶, do které vyplní registraci nového žadatele a do interního formuláře pak vyplní požadované údaje. Mezi tyto údaje patří dle sdělení účastníka řízení zejména identifikační údaje zájemce, typ zaměstnání (zaměstnanec, mateřská, starobní důchod, OSVČ), počet členů domácnosti, výše, typ a délka půjčky, identifikační číslo zaměstnavatele a jeho kontakt, příjmy žadatele a příjem celé domácnosti, kompletní výdaje žadatele, včetně dalších závazků žadatele a adresy bydliště, případně adresy, na které lze vybírat pravidelné splátky úvěru, pokud je od adresy bydliště odlišná tak, aby vyplněné údaje odpovídaly údajům vyplněným v Evidenční kartě. Vázaný zástupce je podle Vnitřního předpisu č. 2/2016 povinen do aplikace nahrát všechny pořízené fotokopie dokumentů, dokládající příjmy a výdaje žadatele, včetně fotokopie vyplněné Evidenční karty.
35. Jakmile jsou vázaným zástupcem do aplikace zadány veškeré údaje, odešle obchodní manažer SMS zprávu pracovníkovi oddělení vyhodnocování úvěrových rizik. Podle čl. 4.3. Vnitřního předpisu č. 2/2016 je systém zčásti automatizován, tzn., že pracovníka oddělení vyhodnocování úvěrových rizik automaticky informuje o skutečnosti, že adresa bydliště žadatele je na obecním úřadě; systém je také napojen např. na insolvenční rejstřík, tzn., že automaticky informuje o skutečnosti, že žadatel má záznam v insolvenčním rejstříku. Tuto skutečnost následně ověřuje a posuzuje pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik, který, na základě všech doložených a dostupných informací, posoudí úvěruschopnost klienta, jež se řídí samostatným vnitřním předpisem č. 14/2017.
36. Pro posouzení úvěruschopnosti žadatele pracovníkem oddělení vyhodnocování úvěrových rizik je dle čl. 3 Vnitřního předpisu č. 14/2017 nutné, aby žadatel dodal následující dokumenty:
- průkaz totožnosti (např. občanský průkaz, cestovní pas),
 - doklady prokazující pravidelné příjmy za předcházející 3 měsíce (např. výplatní pásky, pracovní smlouvu, výměry případných podpor a dávek či důchodu atp.),
 - doklady prokazující pravidelné výdaje za předcházející 3 měsíce (např. výpisy z bankovního účtu, nájemní smlouvu, úvěrové smlouvy atp.).
37. Po předložení veškerých nezbytných podkladů k žádosti o úvěr dle čl. 3 Vnitřního předpisu č. 14/2017 je pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik povinen zkontrolovat existenci adresy bydliště žadatele v aplikaci RUIAN a zkontrolovat platnost doložených dokladů totožnosti žadatele a pravost žadatelem uvedeného rodného čísla. Zároveň kontroluje příjmy žadatele a uvedené výdaje žadatele.
38. Pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik je v souladu s čl. 3 Vnitřního předpisu č. 14/2017 současně povinen lustrovat žadatele v insolvenčním rejstříku a registru [REDAKCE] dále telefonicky ověřit doložené zaměstnání žadatele a v neposlední řadě zohlednit možné negativní scénáře při hodnocení úvěruschopnosti s cílem zohlednit takové relevantní faktory, které by mohly ovlivnit schopnost žadatele splácet spotřebitelský úvěr, a zamezit nepřiměřenému strádání a předlužení žadatele.
39. Z vyjádření účastníka v rámci ústního pohovoru během Kontroly dne 9.1.2019²⁷ a dne 17.1.2019²⁸ vyplynulo, jakým způsobem probíhá posouzení úvěruschopnosti vázaným

²⁶ Dostupné na <https://helpweb.msrm.cz/Zadost.html>

²⁷ Ústní pohovor ze dne 9.1.2019 (soubory Pohovor se zástupci kontrolované osoby dopolední část - představení + řízení distribuční sítě.mp3 a Pohovor se zástupci kontrolované osoby - odpolední část úvěruschopnost.mp3).

²⁸ Ústní pohovor ze dne 17.1.2019 (soubor Pohovor s [REDAKCE].mp3, Pohovor s VZ [REDAKCE].mp3 a Konkrétní úvěrové složky pohovor.mp3).

zástupcem a následně pracovníkem oddělení vyhodnocování úvěrových rizik. Toto ústní vysvětlení pak účastník řízení potvrdil a upřesnil také písemně.²⁹

40. Účastník řízení dále uvedl, že při sjednání úvěru s novým klientem je vázaný zástupce vždy povinen do systému doložit kopie dokladů, kterými dokládá klient své příjmy. Ve výjimečných případech, kdy není v daném místě funkční mobilní připojení, vázaný zástupce pořídí fotokopie požadovaných dokumentů, a ty jsou následně založeny ke smluvní dokumentaci daného klienta.³⁰ Pokud jde o dokládání příjmů žadatele, pak účastník řízení toto striktně nepožaduje v případě, že je žadateli o úvěr v krátké době (několik měsíců) od poskytnutí posledního úvěru poskytován další úvěr ve stejné výši, jako je úvěr předchozí, který má být tímto novým úvěrem refinancován, případně navýšen maximálně o 25 % oproti předchozímu úvěru. Tedy pokud týdenní splátka zůstává v totožné výši, a nedochází tak k významné změně vedoucí k celkovému navýšení splátky, popřípadě dojde k prodloužení splatnosti nového úvěru a splátka bude nižší než splátka předchozího úvěru, přičemž žadatel je klientem účastníka řízení již delší dobu a nejméně dva roky řádně splácí. V těchto případech tedy účastník řízení nepožaduje dokládat příjmy žadatele a spoléhá na skutečnost, že vázaný zástupce viděl na místě u klienta doklady o příjmech a zadal odpovídající údaje do aplikace, aniž by je dokládal příslušnými podklady.
41. Z vyjádření účastníka řízení³¹ dále vyplývá, že vázaný zástupce nemá povinnost příjmy do systému dokládat ani v případě obnoveného či souběžného úvěru, které jsou poskytovány v době kratší než 24 měsíců od posledního poskytnutého úvěru v případě, že není navyšována výše poskytnutého úvěru ve srovnání s předchozím úvěrem.
42. Vázaný zástupce je dle vyjádření účastníka řízení dále³² seznámen s některými dokumenty, např. s pracovní smlouvou na místě a účastník řízení tak již nepožaduje zasílat tyto dokumenty prostřednictvím aplikace do systému a ani později dokládat. Vázaný zástupce tedy shromáždí prvotní informace, seznámí se s pracovní smlouvou, výplatními páskami a dalšími podklady a následně v souladu se zjištěnými údaji sepiše žádost o úvěr a nechá žadatele podepsat, že uvedené údaje jsou pravdivé a teprve následně zasílá žádost do systému účastníka řízení. Součástí žádosti tak nemusí být všechny podklady, které vázaný zástupce viděl, ale pouze ty, které účastník řízení považuje za relevantní, tedy zejména výplatní pásky, výpisy z účtu, potvrzení o důchodu apod., ve zbytku spoléhá na to, že údaje zapsané vázaným zástupcem a potvrzené klientem jsou pravdivé. Údaje o příjmech uvedené v Evidenční kartě a zadané do systému účastníka řízení tak v případě, že nemusí být dokládány (např. „refinancovaný“ či obnovený úvěr), nebo jsou dokládány až dodatečně spolu se smluvní dokumentací, nejsou ověřovány ani při posouzení úvěruschopnosti oddělením vyhodnocování úvěrových rizik.
43. Účastník řízení k problematice posuzování úvěruschopnosti žadatele dále uvedl, (cit.):
„Pravidelné měsíční výdaje žadatele resp. jeho domácnosti jsou zjišťovány prostřednictvím vázaného zástupce, který s klientem vede jednání. Vázaný zástupce u klienta ověří veškeré výdaje žadatele (např. nájemní smlouva, pojištění, jiné úvěry, atd.) a zjištěné údaje vyplní do Evidenční karty klienta. Do výdajů vázaný zástupce v případě, že jsou započítány jejich příjmy, zahrnuje i výdaje ostatních členů domácnosti. Kopie dokumentů prokazující výdaje klienta nejsou požadovány a tedy zasílány účastníkovi řízení a ani archivovány. Do Evidenční karty klienta jsou dále vyplněny bankovní závazky a nebankovní závazky, splátky exekucí, výživné, jiné srážky a jiné

²⁹ Zaevidováno ČNB dne 25.2.2019 pod č. j. 2019/023259/CNB/650.

³⁰ Takto pořízené fotokopie dokumentů jsou tedy dodány až dodatečně a nejsou nahrány do aplikace, tudíž pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik je při posuzování úvěruschopnosti klienta nemá k dispozici.

³¹ Zaevidováno ČNB dne 26.2.2019 pod č. j. 2019/023564/CNB/650 (soubor *Proces_overovani.pdf*)

³² Zaevidováno ČNB dne 25.2.2019 pod č. j. 2019/023259/CNB/650.

pravidelné měsíční výdaje. Vázaný zástupce takto zjištěné údaje posléze pošle přes aplikaci formou žádosti na oddělení vyhodnocování úvěrových rizik, které provede posouzení úvěruschopnosti. V rámci posuzování úvěruschopnosti klienta oddělením vyhodnocování úvěrových rizik tak příslušný pracovník tohoto oddělení nemá vždy k dispozici veškeré podklady, z nichž vázaný zástupce při vyplňování žádosti o spotřebitelský úvěr vycházel a na základě nichž vypočítal příjmy a výdaje žadatele. Při posuzování úvěruschopnosti a rozhodnutí o schválení či neschválení úvěru vychází v případě, že tyto dokumenty nejsou do aplikace nahrány, pouze z informací, které do předmětné aplikace zadal vázaný zástupce.“

44. V případě kladného posouzení úvěruschopnosti je pak, (cit.:) „se žadatelem podepsána smlouva o spotřebitelském úvěru a související dokumentace, která je následně obvykle v daném týdnu společně s případnými přílohami doručena do kanceláře účastníka řízení k zaevidování do systému. Pokud předmětná smlouva obsahuje údaje, které jsou v rozporu s údaji zapsanými v aplikaci účastníka řízení, případně k ní nejsou doloženy veškeré nezbytné podklady, nezaevidují tuto zaměstnanci účastníka řízení do systému a je vázanému zástupci vrácena k opravě. Vázanému zástupci není vyplacena provize a finanční prostředky poskytnuté žadateli na základě této smlouvy jsou evidovány jako „schodek“ vázaného zástupce až do doby, kdy doloží opravenou smlouvu.“
45. Dle čl. 5.2. Vnitřního předpisu č. 14/2017 je pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik při posuzování úvěruschopnosti žadatele povinen ověřit, zda jsou ke všem uvedeným příjmům žadatele doloženy odpovídající doklady, a zda údaje na dokladech odpovídají tomu, co žadatel uvedl v Evidenční kartě a na kartě ověření³³. Pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik je povinen přihlížet vždy k výši příjmů, které vyplývají z předložených dokladů, nikoli k žadatelem uvedeným, avšak nedoloženým příjmům. Doložené příjmy musí být stabilní, pravidelné a musí existovat předpoklad pro jejich udržitelnost po dobu trvání úvěrového vztahu.
46. Dle čl. 5.2.1. Vnitřního předpisu č. 14/2017 je pracovník účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti povinen vypočítat použitelný příjem žadatele, který se vypočítá jako rozdíl všech doložených příjmů a výdajů žadatele (vyjma výdajů na zajištění výživy a ostatních základních potřeb). Účastník řízení má stanoven interní limit použitelného příjmu na 3.410 CZK (částka životního minima) + výše splátek ze sjednávaného spotřebitelského úvěru. Pro kladné vyřízení žádosti o úvěr musí žadatelův použitelný příjem vždy dosahovat minimálně tohoto limitu.
47. Účastník řízení se k posuzování příjmů žadatelů vyjádřil při ústním pohovoru dne 9.1.2019³⁴ a dne 17.1.2019³⁵ a následně toto své vyjádření potvrdil, popř. upřesnil ve svém písemném přípisu³⁶, v rámci kterého uvádí, (cit.:) „Příjmy žadatele mohou být doloženy výplatními páskami, výpisem z účtu, potvrzením o příjmu, výměrem důchodu, ústřížky složenek, potvrzením o různých dávkách. Mezi příjmy je vyjma příjmů ze zaměstnání započítáván také rodičovský příspěvek, peněžitá pomoc v mateřství, starobní důchod, invalidní důchod (ve všech stupních), příspěvek na bydlení, výživné (pouze pokud je žadatel schopen doložit, že výživné dostává), vdovský důchod, v plné výši příspěvek na péči o třetí osobu či rovněž v plné výši příspěvek třetí osoby na nájem/domácnost, doložený čestným prohlášením této třetí osoby.“
48. Dle vyjádření účastníka řízení, (cit.:) „Pravidelný měsíční příjem počítá průměrem ze tří posledních doložených měsíčních příjmů, v případě, že součástí mzdy jsou odměny, tedy

³³ Karta ověření je výstupem z informačního systému účastníka řízení, který obsahuje informace o posouzení úvěruschopnosti k dané smlouvě žadatele.

³⁴ Ústní pohovor ze dne 9.1.2019 (soubor Pohovor se zástupci kontrolované osoby dopolední část - představení + řízení distribuční sítě.mp3 a Pohovor se zástupci kontrolované osoby - odpolední část úvěruschopnost.mp3).

³⁵ Ústní pohovor ze dne 17.1.2019 (soubor Pohovor s █████.mp3, Pohovor s VZ █████.mp3 a Konkrétní úvěrové složky pohovor.mp3).

³⁶ Zaevidováno ČNB dne 25.2.2019 pod č. j. 2019/023259/CNB/650.

49. Správní orgán si v rámci Kontroly vyžádal vzorek 71 smluv o spotřebitelském úvěru³⁷ uzavřených účastníkem řízení v období od 12.3.2018 do 28.11.2018. Ke každé z těchto smluv byla předložena klientská složka, tvořena kartou smlouvy, screenshotem karty klienta, (dále též jako „Karta ověření“), splátkovým kalendářem, Formulářem pro standardní informace o spotřebitelském úvěru, Protokolem informační a posuzovací návštěvy klienta, Evidenční kartou klienta a případně přílohami dokládajícími příjmy žadatele. Kontrolou klientských složek doložených k 71 vyžádaným smlouvám byly zjištěny nedostatky uvedené níže, v tabulce č. 2. Tabulka č. 2 obsahuje výčet smluv o spotřebitelském úvěru, u kterých účastník řízení nedoložil dokumenty, které by prokazovaly deklarované příjmy nebo se u nich vyskytuje rozdíl mezi deklarovaným příjmem a skutečným příjmem dle podkladů.

50. Dle čl. 5.3. Vnitřního předpisu č. 14/2017 má pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik povinnost ověřit, zda u všech hlavních výdajů žadatele odpovídají hodnoty na doložených dokladech tomu, co žadatel uvedl v Evidenční kartě a na Kartě ověření. Pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik následně porovná a zhodnotí reálnost žadatelem doložených a účastníkem řízení požadovaných nejvýznamnějších výdajových složek s interními limity účastníka řízení, přičemž hodnotí měsíční náklady na bydlení (viz. Tabulka č. 1). Dle Vnitřního předpisu č. 14/2017 platí, že v případě, že je žadatelem uvedený a doložený měsíční výdaj na bydlení nižší než interní limit společnosti, pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik

³² Ústní pohovor ze dne 9.12.2019 (soubory Pohovor se zástupci kontrolované osoby dopední část - představení + řízení distribuční sítě.mp3 a Pohovor se zástupci kontrolované osoby - odpolední část úvěruschopnost.mp3).

při posuzování úvěruschopnosti zohlední jako žadatelův výdaj na bydlení interní limit dle výše uvedeného přehledu (viz odst. 53 tohoto rozhodnutí, tabulka č. 1). Účastník řízení stanovil ve vztahu k výdajům žadatele v čl. 5.3 bodu 3. Vnitřního předpisu č. 14/2017 interní limit 1.000 CZK, který představuje finanční rezervu pro případ neočekávaných výdajů, které by mohly ohrozit schopnost žadatele splácet spotřebitelský úvěr. Tato částka musí žadateli vždy zůstat po odečtení veškerých nezbytných životních výdajů včetně výdajů na zajištění výživy a ostatních základních potřeb, splátek dluhů a dalších závazků.

51. Z pohovorů s účastníkem řízení konaných dne 9.1.2019³⁹ a dále dne 17.1.2019³⁹, jejichž závěry byly účastníkem řízení rovněž potvrzeny či upřesněny také písemnou formou vyplynulo, že vázaný zástupce zahrnuje do výdajů žadatele také výdaje ostatních členů domácnosti (pokud byly do příjmů zahrnuty jejich příjmy). Mezi výdaje účastník řízení započítává též bankovní a nebankovní závazky, splátky exekucí, výživné, jiné srážky a jiné pravidelné měsíční výdaje. Vázaný zástupce zjištěné údaje posléze pošle přes aplikaci formou žádosti na oddělení vyhodnocování úvěrových rizik, které provede posouzení úvěruschopnosti. Kopie dokumentů prokazující výdaje žadatele nejsou požadovány, a tedy nejsou zasílány účastníkovi řízení⁴⁰ a ani archivovány.
52. Účastník řízení ve věci dále uvedl, (cit.:) „Pravidelné měsíční výdaje nejsou ověřovány, vyjma exekucí, které jsou zjišťovány přes společnost [REDAKCE]. V případech, kdy klient doloží také výpis z bankovního účtu, jsou posuzovány rovněž celkové náklady klienta, např. pravidelné splátky úvěrů, v případech, kdy to vázaný zástupce nezaznamená do systému účastníka řízení.“
53. K počtu členů domácnosti žadatele účastník řízení uvedl, (cit.:) „Tento údaj zjišťuje vázaný zástupce na místě, dotazem u žadatele a následně zapíše počet členů domácnosti včetně žadatele do systému účastníka řízení. V případě, že je v systému zapsána v poli „počet členů domácnosti“ hodnota „0“, program upozorní na chybu a započítá automaticky nejvyšší možné výdaje, tedy paušalizované výdaje na maximální počet osob v domácnosti dle Tabulky (viz tabulka č. 1). Systém je tímto způsobem nastaven od 12.3.2018, tedy od data udělení licence. Není tedy možné, že by byl úvěr, v rámci něhož vázaný zástupce zadal počet členů domácnosti „0“, bez dalšího schválen a účastník řízení v takovém případě požaduje nejdříve doplnění informací a až poté posuzuje úvěruschopnost žadatele o úvěr.“

Tabulka č. 1

Domácnost Měsíční náklady na bydlení podle počtu obyvatel v Kč					
	Praha	více než 100.000	50.000 – 99.999	10.000 – 49.999	do 9.999
jeden člen	4.420	4.420	4.420	4.420	4.420
dva členové	6.489	6.489	6.489	6.489	6.489
tři členové	8.939	8.939	8.939	8.939	8.939
4 a více členů	11.298	11.298	11.298	11.298	11.298

³⁹ Ústní pohovor ze dne 17.1.2019 (soubor Pohovor s [REDAKCE].mp3, Pohovor s VZ [REDAKCE].mp3 a Konkrétní úvěrové složky pohovor.mp3).

⁴⁰ Pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik tedy při posuzování úvěruschopnosti nemá k dispozici žádné doklady prokazující výdaje žadatele, ale pouze hodnoty zapsané vázaným zástupcem do aplikace.

54. Podle vyjádření účastníka řízení, (cit.:) „*Od 10.6.2018 do výdajů zahrnuje, dle pravidel stanovených ve vnitřním předpise č. 14/2017 životní výdaje na bydlení dle počtu členů v domácnosti a dle velikosti obce, v níž má žadatel bydliště a dále životní minimum na ověření ve výši 3 410 CZK + 1 000 CZK rezervu, a to bez ohledu na počet členů v domácnosti.*“
55. Správní orgán při kontrole 71 vyžádaných smluv a včetně k nim náležejících složek zjistil, že v případě příjmů žadatelů byl často započítán příspěvek třetí osoby na domácnost jen na příjmové stránce, přičemž na výdajové stránce pak byl započítán nižší počet členů domácnosti (viz odst. 78 tohoto rozhodnutí⁷⁸). Správní orgán dále zjistil, že u některých smluv (viz tabulka č. 3 níže) byl do příjmu domácnosti zahrnut příspěvek na péči o třetí osobu, ačkoliv ve výdajích nebyly příslušné vynaložené výdaje na péči o třetí osobu zahrnuty. Současně bylo zjištěno, že účastník řízení nezjišťuje konkrétní výdaje spotřebitelů na bydlení, ale tyto náklady započítává vždy paušálně.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

56. Výše uvedená zjištění účastník řízení v přípise „*Vyjádření účastníka řízení*“ ze dne 30.1.2020, č.j. 2020/65688/570⁴¹ (dále jen „*Vyjádření*“) nepopíral, ve věci uvedl, že veškeré vnitřní předpisy, zejména vnitřní předpis č. 2/2016 „*Pravidla a postupy pro jednání s klienty*“ a vnitřní předpis č. 14/2017 „*Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr klienty*“ přijal v době, kdy se měnila právní úprava upravující postupy související s oběma vnitřními předpisy a výklad některých nově přijatých či změněných ustanovení nebyl ještě zcela vyjasněn.
57. Účastník řízení tak v tomto směru přiznal své pochybení, nicméně zdůraznil, že jeho úmyslem nebylo porušení žádného právního předpisu či vlastního vnitřního předpisu, a právě proto přijal veškerá nápravná opatření a postupy tak, aby vyhověl všem požadavkům, které pro něho v souvislosti s poskytováním úvěrů vyplývají zejména ze zákona o spotřebitelském úvěru.
58. V odůvodnění Rozkladu ze dne 11.11.2021⁴² (dále jen „*Rozklad*“) pak účastník řízení ke shora uvedeným zjištěním uvedl, že „*během své činnosti v období od udělení oprávnění k činnosti NPSÚ upravit některá pravidla odlišně od postupů uvedených v některých vnitřních předpisech. Jednalo se však vždy o postupy schválené zkušenými odpovědnými osobami, jejichž cílem v žádném případě nebylo porušování vnitřních či právních předpisů. Skutečnost, že veškeré úpravy interních procesů nebyly promítnuty do vnitřních předpisů, účastník nepopírá a v tomto směru přiznává své pochybení. Jedná se však výhradně organizační a administrativní nedostatek, neboť změny nebyly tak zásadního významu, že by o jejich provedení bylo nezbytné informovat dohledový orgán.*“
59. Účastník řízení v odůvodnění Rozkladu dále uvedl, že „*provedl aktualizaci příslušných vnitřních předpisů a celkově se snažil o nápravu vytýkaných pochybení, tak, aby vyhověl všem požadavkům, které pro něho v souvislosti s poskytováním úvěrů vyplývají zejména ze zákona o spotřebitelském úvěru.*“

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

60. Účastník řízení má s odkazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) citovaného zákona povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a

⁴¹ Správní spis sp. zn. Sp/2019/251/573 na č. l. 92 – 96 včetně doručenky

⁴² Správní spis sp. zn. Sp/2019/251/573 na č. l. 159 – 170 včetně doručenky

složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.

61. Účastník řízení má povinnost s odbornou péčí ve smyslu ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, které stanoví povinnost poskytovatele spotřebitelského úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Dle § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.
62. Povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti představuje povinnost promítnout tato pravidla a postupy do vnitřních předpisů účastníka řízení, přičemž účastník řízení má povinnost tato pravidla nejen zavést, ale i udržovat a fakticky uplatňovat za účelem naplnění povinnosti posoudit úvěruschopnost každého žadatele o spotřebitelský úvěr v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.
63. Výše uvedené námitky účastníka řízení týkající se (ne)dodržování zavedených pravidel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele považuje orgán prvního stupně za nedůvodné. Účastník řízení sice splnil povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona, ale pouze formálně, když přijal Vnitřní předpisy č. 2/2016 a č. 14/2017, nicméně pravidla zavedená v těchto vnitřních předpisech již fakticky neuplatňoval.
64. V rámci kontroly na místě správní orgán došel ke zjištění, že pracovníci účastníka řízení postupovali především podle zavedené praxe a nikoli podle konkrétních pravidel stanovených ve vnitřních předpisech, když aplikované postupy neodpovídaly požadavkům na řádné posuzování úvěruschopnosti, což se následně promítlo v nedostacích při konkrétním posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů. viz výrok ad (ii) tohoto rozhodnutí, přičemž posuzování úvěruschopnosti při poskytování spotřebitelských úvěrů patří mezi nejdůležitější povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. V této souvislosti správní orgán současně konstatuje, že samotné zavedení vnitřních předpisů nezbavuje účastníka řízení povinnosti dodržovat požadavky zákona o spotřebitelském úvěru. Tvrzení účastníka řízení, že se při odchýlení od postupu upraveném vnitřními předpisy vždy jednalo o postupy schválené zkušenými, odpovědnými osobami účastník řízení nijak neprokázal. Účastník řízení současně uvedl, že v tomto smyslu své pochybení přiznává.
65. Správní orgán dále uvádí, že účastník řízení nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená vnitřními předpisy, ani nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti, neboť při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťoval a neověřoval deklarované příjmy a výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, neověřoval ani, zda se údaje o příjmech a výdajích žadatelů uvedené v Evidenční kartě výrazně liší od příjmů a výdajů, které by byly patrné z doložených dokumentů a zda je nutné po žadatelích o spotřebitelský úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům uvedeným v Evidenční kartě, pokud se lišily od příjmů a výdajů patrných z doložených bankovních výpisů.
66. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení postupoval shora uvedeným způsobem v rozporu se zákonem o spotřebitelském úvěru, a to nejméně v období od 12. 3. 2018

do 28. 11. 2018, tedy po celé kontrolované období, lze konstatovat, že účastník řízení postupoval v rozporu s právními předpisy systematicky.

67. Námitku účastníka řízení, že neporušoval zákon o spotřebitelském úvěru úmyslně, považuje správní orgán za bezpředmětnou, neboť úmysl se při posuzování povinnosti podle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru nezkoumá, přestupek podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru je založen na principu objektivní odpovědnosti, tedy odpovědnosti za výsledek, kdy zavinění není znakem skutkové podstaty přestupku.
68. **Správní orgán má na základě zjištěných skutečností za prokázané, že účastník řízení v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená vnitřními předpisy č. 2/2016 a č. 14/2017, ani nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti, když při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťoval a neověřoval deklarované příjmy a výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, dále neověřoval, zda se údaje o příjmech a výdajích žadatelů uvedené v Evidenční kartě výrazně liší od příjmů a výdajů, které by byly patrné z doložených dokumentů a zda je nutné po žadatelích o spotřebitelský úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům uvedeným v Evidenční kartě, pokud by se lišily od příjmů a výdajů patrných z doložených bankovních výpisů, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru a dopustil se tak přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.**

(ii) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele – konkrétní případy

Právní úprava

69. Podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že „Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet“.
70. Podle ustanovení § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že: Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy“.
71. Podle ustanovení § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytnutí poskytovateli na základě požadavků poskytovatele podle odstavce 1 úplně a pravdivé informace. Pokud je to k posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nezbytné, poskytnuté informace je spotřebitel povinen poskytovateli na jeho žádost vysvětlit, popřípadě doplnit. Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.

72. Podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ pak platí, že ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1, za který je pak možno uložit dle odst. 3 písm. c) téhož zákona pokutu až do výše 20 mil. Kč.

Skutková zjištění

73. Skutečnost, že účastník řízení nezavedl a neuplatňoval řádné postupy a pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, dokládají také výsledky kontroly vzorků úvěrových případů.

a. Příjmy

74. Kontrolou 71 vyžádaných smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených účastníkem řízení v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 včetně úvěrových složek správní orgán zjistil nedostatky uvedené níže v tabulce č. 2. Tabulka č. 2 obsahuje výčet 34 smluv o spotřebitelském úvěru, u kterých účastník řízení nedoložil dokumenty, které by prokazovaly deklarované příjmy nebo se u nich vyskytuje rozdíl mezi deklarovaným příjmem a skutečným příjmem dle podkladů.

Tabulka č. 2

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů				Počet členů domácnosti
					Výpis z účtu	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/vý měra důchodu/jin é- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti/ rodiny (kde uvedeno)	
1	██████	16.7.2018	██████	10 000 Kč	x	x	11 860 (nedoloženo)	11 860	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoby nevyplněno v domácnosti 2
2	██████	12.3.2018	██████ ██████	15 000 Kč	x	3x složenk a o výplatě důchodu	20 500 (doloženo 8200 důchod)	20 500	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti 2
3	██████	29.3.2018	██████ ██████	10 000 Kč	x	3x výplatní páska	21 000 (doloženo 13 500 dle výplatní pásky)	21 000	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti 1
4	██████	20.7.2018	██████ ██████	16 000 Kč	x	x	13 586 (nedoloženo)	13 586	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoby 1, v domácnosti 2

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů				Počet členů domácnosti
					Výpis z účtu	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/vý měra důchodu/jin é- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti/ rodiny (kde uvedeno)	
5		30.7.2018		10 000 Kč	x	3x složenk o výplatě důchodu	12 413 (doloženo 7650 důchod)	12 413	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti nevyplněno
6		4.11.2018		15 000 Kč	x	3x složenk o výplatě důchodu	9 000 (doloženo 7 160 důchod)	26 400 (doloženo pouze 7160)	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoby 3, v domácnosti 3
7		9.8.2018		10 000 Kč	3x printscreen z účtu	x	27 500 (průměrný doložený příjem 18 298)	27 500	Karta ověření 4/ EK vyživ. osoby 4, v domácnosti 4
8		24.10.2018		31 000 Kč	x	x	26 700 (nedoloženo)	26 700	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoby 1, v domácnosti 3
9		31.10.2018		30 000 Kč	x	x	27 300 (nedoloženo)	27 300 (nedoloženo)	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoby 1, v domácnosti 3
10		6.11.2018		35 000 Kč	3x výpis z účtu	x	19 412 (doloženo 16 577 z výpisů z účtů)	19 412	Karta ověření 2/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti 1
11		12.3.2018		10 000 Kč	x	1x složenk starobní důchod	20 700 (doloženo důchod 8 140)	30 600 (doložen o 8140)	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti 2
12		16.3.2018		30 000 Kč	3x výpis z účtu	x	76 000 (průměrný doložený příjem 67 400)	76 000	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoby 1, v domácnosti 1
13		22.3.2018		11 000 Kč	x	3x výplatní páska	21 000 (dle výplatní pásy 14 872)	21 000	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoby 1, v domácnosti 3
14		22.6.2018		20000 Kč	x	složenk - důchod, složenk ÚP	16 445 (dle doložených dokladů 12 506)	16 445	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoby 0, v domácnosti 2

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů				Počet členů domácnosti
					Výpis z účtu	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/vý měra důchodu/jin é- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti/ rodiny (kde uvedeno)	
15		9.5.2018		15 000 Kč	2 a půl měsíce, výpis nekompletní, pouze výřez, z něhož není patrné, co která položka znamená, odesílatel ani adresát	výměr starobního důchodu	16 791 (doloženo 8300 důchod)	16 791	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoby nevyplněno, v domácnosti 2
16		24.8.2018		11 000 Kč	x	x	17 670 (nedoloženo)	17 670	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 1
17		3.5.2018		25 000 Kč	x	3x výplatní páska - neaktuální (za 10/17, 11/17 a 12/17)	24 872 neodpovídá (doloženo 17 269 neaktuálními výpisy z účtu)	24 872	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 1
18		28.11.2018		21 000 Kč	x	x	19 926 (nedoloženo)	19 926	Karta ověření 2/ EK vyživ. osoba 2, v domácnosti 2
19		21.11.2018		11 000 Kč	x	3x výplatní páska	21 611 (průměrný doložený příjem 24 245)	21 611	Karta ověření 2/ EK vyživ. osoba 2, v domácnosti 2
20		1.6.2018		30 000 Kč	x	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 1x výplatní páska manžela	9 000 karta ověření / 9 500 EK (doložen příspěvek na péči 8 800)	37 000 EK / 36 500 Karta ověř. (doloženo celkem 40 711)	Karta ověření 0/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 3
21		10.8.2018		20 000 Kč	x	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 3x výplatní páska manžela	19 353 (doložen příspěvek na péči 8 800)	42 478 (doloženo celkem 40 868)	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů				Počet členů domácnosti
					Výpis z účtu	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/výměra důchodu/jiné- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti/ rodiny (kde uvedeno)	
22		4.10.2018		45 000 Kč	x	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 3x výplatní páska manžela	42478 (doložen příspěvek na péči 8 800)	42 478 (doloženo celkem 41 369)	Karta ověř. 3 / EvK -vyživ. 0 a 3 osoby v domácnosti
23		10.8.2018		30 000 Kč	x	3x výplatní páska + výměr inval. důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou	23 125 (22 015 doloženo)	42 478 (doloženo celkem 40 868)	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3
24		12.9.2018		30 000 Kč	x	3x výplatní páska + výměr inval. důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou	23 125 (22 279 příjem doloženo)	42 478 (doloženo celkem 41 132)	Karta ověření 3/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 3
25		22.5.2018		10 000 Kč	x	x	21 634 (nedoloženo)	21 634	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3
26		25.6.2018		20 000 Kč	x	x	20 000 (nedoloženo)	20 000	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 1
27		28.8.2018		20 000 Kč	x	x	23 200 (nedoloženo)	23 200	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 1
28		25.10.2018		15 000 Kč	x	2x výplatní páska	25 800 (průměrný doložený příjem 20 009)	25 800	Karta ověření 2/ EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 2
29		4.5.2018		20 000 Kč	x	x	10 331 (nedoloženo)	15 931	Karta ověření 1/ EK vyživ. osoba 2, v domácnosti 2

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů				Počet členů domácnosti
					Výpis z účtu	Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/výměra důchodu/jiné- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti/ rodiny (kde uvedeno)	
30	████████	2.5.2018	████████	25 000 Kč	x	3x výplatní páska + rozsudek o výživném + printscreen z mobilu úřad práce	20 500 (doloženo 15 665)	20 500	Karta ověření 1 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3
31	████████	8.8.2018	████████	40 000 Kč	x	3x výplatní páska + rozsudek o výživném + printscreen z mobilu úřad práce + čestné prohlášení	22 790 (doloženo 11 620)	22 790	Karta ověření 1 / EK neuvedeno
32	████████	21.6.2018	████████	18 000 Kč	x	výměr důchodu, potvrzení o přiznání příspěvku na péči	18 817 (doloženo 23 629)	18 817	Karta ověření 1 / EK vyživ. osoba neuvedeno, v domácnosti 1
33	████████	1.6.2018	████████	17 000 Kč	x	čestné prohlášení o příspěvku na domácnost, 3x výplatní páska, 3x složenká z ÚP	17 236 (doloženo 16 876)	17 236	Karta ověření 1 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 2
34	████████	28.8.2018	████████	18 000 Kč	x	čestné prohlášení o příspěvku na domácnost, 2x výplatní páska, 3x složenká z ÚP	18 249 (doloženo 19 329)	18 249	Karta ověření 1 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 1

75. Z předložených smluv o úvěru bylo zjištěno, že v 10 případech nebyly vázaným zástupcem příjmy žadatele doloženy do systému účastníka řízení⁴³. Jedná se o smlouvy č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████, č. ██████⁴⁴. Pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik tak provedl posouzení úvěruschopnosti žadatele, aniž by měl k dispozici podklady, z nichž by mohl zjistit příjem žadatele⁴⁵.
76. V případě smlouvy o spotřebitelském úvěru č. ██████ ze dne 24.10.2018 (████████) uvedl vázaný zástupce v kartě klienta příjem žadatele ve výši 26 700 CZK, aniž by byl doložen jakýmkoli dokladem. Tentýž žadatel uzavřel dne 31.10.2018

⁴³ Účastník řízení tak jednal v rozporu s čl. 4.3. Vnitřního předpisu č. 2/2016 a čl. 3. Vnitřního předpisu č. 14/2017

⁴⁴ Viz tabulka č. 2 – vyznačeno červenou barvou

⁴⁵ Účastník řízení tak jednal v rozporu s čl. 5.2. Vnitřního předpisu č. 14/2017 a čl. 3 Vnitřního předpisu č. 14/2017, neboť byl povinen zkontrolovat příjmy žadatele na základě podkladů dokládajících příjmy za poslední 3 měsíce, předcházející dni podání žádosti o spotřebitelský úvěr.

77. V případě 24 smluv o spotřebitelském úvěru⁴⁶ byly doloženy příslušné podklady dokládající výši měsíčních příjmů žadatele, avšak jen k části uvedených příjmů, případně uvedená výše příjmů neodpovídala průměru měsíčních příjmů dle příslušných dokladů.⁴⁷

Počet členů domácnosti

- ### Tabulka č. 3

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů			Výdaje na bydlení / u smluv po 10. 6. 2018 za kolik osob	Počet členů domácnosti
					Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové přiznání/výměra důchodu/jiné-specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti /rodiny (kde uvedeno)		
1	■ ■	2.5.2018	■ ■	17 000 Kč	čestné prohlášení o příspěvku na domácnost, 3x výplatní páska, 3x složenka z ÚP	16 248 /čestné prohlášení 7038	16 248	4 000	Karta ověření: 0 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 2
2	■ ■	1.6.2018	■ ■	17 000 Kč	čestné prohlášení o příspěvku na domácnost, 3x výplatní páska, 3x složenka z ÚP	17 236 /čestné prohlášení 8269 (doloženo 16 876)	17 236	4 103	Karta ověření: 1 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 2

⁴⁷ Viz tabulka č. 2 – vyznačeno ve žluté barvě

	Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů			Výdaje na bydlení / u smluv po 10. 6. 2018 za kolik osob	Počet členů domácnosti
					Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové priznání/výměra důchodu/jiné-specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti /rodiny (kde uvedeno)		
12	■ ■	22.10.2018	■ ■	12 000 Kč	3x výplatní páska + čestné prohlášení o příspěvku na bydlení	19 325 /čestné prohlášení 6276	19 325	6 489 / 2 osoby	Karta ověření 2 / EK vyživ. osoba 2, v domácnosti 2
13	■ ■	8.8.2018	■ ■	40 000 Kč	3x výplatní páska + čestné prohlášení o příspěvku do společné domácnosti	22 790 /čestné prohlášení 7200 (doloženo 11 620)	22 790	6 489 / 2 osoby	Karta ověření 2 / EK neuvedeno
14	■ ■	1.6.2018	■ ■	30 000 Kč	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 1x výplatní páska manžela	9 000 karta ověření / 9 500 EK (doložen příspěvek na péči 8 800)	37 000 EK / 36 500 Karta ověř. (doloženo celkem 40 711)	3 500	Karta ověření 0 / EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 3
15	■ ■	10.8.2018	■ ■	20 000 Kč	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 3x výplatní páska manžela	19 353 (doložen příspěvek na péči 8 800)	42 478 (doloženo celkem 40 868)	8 939 / 3 osoby / v EK náklady na bydlení nevyplněny	Karta ověření 3 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3
16	■ ■	4.10.2018	■ ■	45 000 Kč	výměr inval.důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou + 3x výplatní páska manžela	42 478 (doložen příspěvek na péči 8 800)	42 478 (doloženo celkem 41 369)	8 939 / 3 osoby	Karta ověření 3 / EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 3
17	■ ■	10.8.2018	■ ■	30 000 Kč	3x výplatní páska + výměr inval. důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou	23 125 (doložen průměrný příjem 22 015)	42 478 (doloženo celkem 40 868)	8 939 / 3 osoby / v EK náklady na bydlení nevyplněny	Karta ověření 3 / EK vyživ. osoba 1, v domácnosti 3
18	■ ■	12.9.2018	■ ■	30 000 Kč	3x výplatní páska + výměr inval. důchodu 3.st. - dítě + rozhodnutí o příspěvku na péči o osobu blízkou	23 125 (doložen průměrný příjem 22 279)	42 478 (doloženo celkem 41 132)	8 939 / 3 osoby	Karta ověření 3 / EK vyživ. osoba 0, v domácnosti 3

Číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení příjmů			Výdaje na bydlení / u smluv po 10. 6. 2018 za kolik osob	Počet členů domácnosti
				Výplatní páska/ potvrzení o příjmu/ daňové priznání/výměra důchodu/jiné- specifikovat	Příjem dle karty klienta (skutečnost)	Klientem deklarovaný příjem domácnosti /rodiny (kde uvedeno)		
19	14.3.2018		13 000 Kč	výměr důchodu + potvrzení o priznání příspěvku na péči	18 817	18 818	3 000	Karta ověření 0 / EK vyživ. osoba neuvedeno, v domácnosti 1
20	20.4.2018		19 000 Kč	výměr důchodu + potvrzení o priznání příspěvku na péči	23 629	23 630	2 000	Karta ověření 0 / EK vyživ. osoba neuvedeno, v domácnosti 1
21	21.6.2018		18 000 Kč	výměr důchodu + potvrzení o priznání příspěvku na péči	18 817 (doloženo 23 629)	18 817	4 420 / 1 osoba	Karta ověření 1 / EK vyživ. osoba neuvedeno, v domácnosti 1
22	28.8.2018		63 000 Kč	výměr důchodu (2 osoby) + potvrzení o priznání příspěvku na péči	23 629	38 749	6 489 / 2 osoby	Karta ověření 2 / EK vyživ. osoba neuvedeno, v domácnosti 2

- Smlouvy č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted] žadatelky [redacted]
 - příjmy žadatelky jsou doloženy kromě 3 výplatních pásek a 3 složenek z úřadu práce i čestným prohlášením o příspěvku na domácnost od paní [redacted], který tvoří zhruba polovinu započítaných příjmů žadatelky. Přestože je v čestném prohlášení vždy uvedeno, že paní [redacted]⁴⁹ přispívá žadatelce každý měsíc na domácnost určitou částku, liší se tato částka (vzrůstá) v každé další smlouvě, a to i přesto, že dvě po sobě jdoucí smlouvy nedělí ani celý jeden měsíc (viz smlouvy č. [redacted] a č. [redacted]). Částka, kterou paní [redacted] přispívá žadatelce na bydlení, přitom tvoří podstatnou část jejího příjmu (důchodu) ve výši 13 809 CZK, jehož výměra je přílohou uvedených smluv;
 - ve smlouvě č. [redacted] je v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „0“, přestože dle písemně potvrzeného vyjádření účastníka řízení uvedeného v odst. 46 tohoto Rozhodnutí nedojde v takovém případě k posouzení úvěruschopnosti do doby, než budou údaje o počtu osob opraveny, tudíž by za těchto okolností nemělo v žádném případě dojít k uzavření smlouvy. V Evidenční kartě je přitom uveden počet vyživovaných osob „1“ a počet osob žijících v domácnosti „2“;
 - ve smlouvě č. [redacted] jsou rovněž uvedeny rozdílné údaje, kdy je v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „1“, přičemž v Evidenční kartě je uveden počet

⁴⁹ [redacted] si dne 9.5. 2018 sjednala smlouvu č. [redacted], kde do výdajů neuvedla příspěvek, který poskytuje paní [redacted]. Tato smlouva je uvedena v tabulce č. 2.

vyživovaných osob „1“ a počet osob žijících v domácnosti „2“.

- **Smlouvy č. [REDACTED], č. [REDACTED] a č. [REDACTED] žadatelky [REDACTED]**
 - příjmy jsou výhradně doloženy čestným prohlášením pana [REDACTED]⁵⁰ o pravidelném příspěvku na domácnost žadatelky;
 - ve smlouvě č. [REDACTED] je příspěvek na domácnost doložený čestným prohlášením uveden v Kartě ověření jako příjem žadatelky, v Evidenční kartě potom jako „mzda“ žadatelky, přestože se jedná o výši příjmu shodnou s údajem v doloženém čestném prohlášení. Současně je v rámci této smlouvy v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „0“, přestože dle písemně potvrzeného vyjádření účastníka řízení v takovém případě nedojde k posouzení úvěruschopnosti do doby, než budou údaje o počtu osob opraveny, tudíž by za těchto okolností nemělo v žádném případě dojít k uzavření smlouvy, v Evidenční kartě je pak uveden počet vyživovaných osob „1“ a počet osob žijících v domácnosti „3“;
 - ve smlouvách č. [REDACTED] a č. [REDACTED] žadatelky [REDACTED], které byly obě uzavřeny ve stejný den (31.8.2018), je v Kartě ověření celá částka uvedena jako příjem žadatelky, přičemž v Evidenční kartě je rozdělena do polí „důchod“ ve výši 8 356 CZK a „jiné“ ve výši 8 207 CZK, výsledná výše odpovídá údajům v doloženém čestném prohlášení. V obou těchto smlouvách je v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „1“, v Evidenční kartě počet vyživovaných osob „1“ a počet osob žijících v domácnosti „1“, přestože jedním z příjmů domácnosti žadatelky je příspěvek na domácnost od pana [REDACTED], není veden jako člen domácnosti, a současně není do počtu osob žijících v domácnosti (a tedy do výdajů) započítána vyživovaná osoba;
 - současně bylo zjištěno, že pan [REDACTED] uzavřel dne 24.8.2018 s účastníkem řízení smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDACTED]⁵¹, přičemž v rámci posouzení úvěruschopnosti u této smlouvy byly mezi jeho příjmy započítány dle Evidenční karty „důchod“ ve výši 6 238 CZK a „jiné“ ve výši 11 432 CZK (k těmto příjmům nebyly v rámci klientské složky předloženy žádné doklady) a mezi výdaje byly započítány pouze výdaje na bydlení pro jednu osobu ve výši 4 420 CZK, životní minimum na jednu osobu vč. rezervy ve výši 4 410 CZK, jiné výdaje ve výši 1 290 CZK a nebankovní závazky ve výši 3 068 CZK. Příspěvek na domácnost doložený čestným prohlášením a tvořící jediný doložený příjem žadatelky [REDACTED] mezi výdaje pana [REDACTED] zahrnut nebyl. Dále u obou těchto žadatelů byly v rámci všech smluv započítány výdaje na bydlení a životní minimum pouze na jednoho člena domácnosti. Všechny smlouvy uvedené v tomto bodu byly uzavřeny jedním vázaným zástupcem účastníka řízení.
- **Smlouvy č. [REDACTED], č. [REDACTED], č. [REDACTED], č. [REDACTED] a č. [REDACTED] žadatelky [REDACTED] a č. [REDACTED] smlouvy [REDACTED]^{52, 53}**
 - v případě smluv č. [REDACTED] a č. [REDACTED] uzavřených s [REDACTED]

⁵⁰ [REDACTED] si dne 24.8.2018 sjednal smlouvu č. [REDACTED], kde do výdajů neuvedl příspěvek, který poskytuje paní [REDACTED].

⁵¹ Pozn., žadatel měl současně v době uzavření této smlouvy u účastníka řízení další dvě aktivní smlouvy ze dne 14.12.2017 (č. [REDACTED]) a 26.12.2017 (č. [REDACTED]), které byly doplacený až dne 13.12.2018.

⁵² Smlouvy žadatelky [REDACTED] č. [REDACTED] uzavřena dne 28.3.2018, smlouva č. [REDACTED] uzavřena dne 4.5.2018, smlouva č. [REDACTED] uzavřena dne 1.6.2018, smlouva č. [REDACTED] uzavřena dne 21.9.2018, smlouva č. [REDACTED] uzavřena dne 22.10.2018, smlouvy žadatele [REDACTED] č. [REDACTED] uzavřena dne 27.3.2018 a č. [REDACTED] uzavřena dne 21.11.2018 – jedná se o smlouvy z kontrolního vzorku 71 úvěrových smluv.

⁵³ Ačkoliv smlouvy sml. č. [REDACTED] a č. [REDACTED] nejsou v tabulce č. 3 uvedeny, správní orgán je zde uvádí s ohledem na provázanost se smlouvami [REDACTED] ke zdůraznění skutečnosti, kdy vázaný zástupce účastníka řízení nezohlednil, že výdaje uvedené v čestném prohlášení o pravidelném příspěvku na domácnost [REDACTED] nebyly následně promítnuty do výdajů [REDACTED], byť obě tyto smlouvy sám uzavíral.

(v tabulce a dále v tomto rozhodnutí označena jako [REDAKCE]⁵⁴) je v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „0“, přestože dle písemně potvrzeného vyjádření účastníka řízení v takovém případě nedojde k posouzení úvěruschopnosti do doby, než budou údaje o počtu osob opraveny, tudíž by za těchto okolností nemělo v žádném případě dojít k uzavření smlouvy. V Evidenční kartě je pak uveden počet vyživovaných osob „1“ a počet osob žijících v domácnosti „4“, přičemž výdaje na bydlení jsou zohledněny pouze na jednu osobu, příjmy žadatelky jsou mimo jiné doloženy čestným prohlášením pana [REDAKCE] o pravidelném příspěvku na domácnost žadatelky. Přestože je v čestném prohlášení vždy uvedeno, že pan [REDAKCE] přispívá žadatelce „každý měsíc“ na domácnost určitou částku, tato částka se u obou úvěrů žadatelky, č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] výrazně liší, byť rozdíl mezi datem uzavření obou smluv je jeden měsíc;

- u smlouvy č. [REDAKCE] je v Kartě ověření uveden počet členů domácnosti „2“, v Evidenční kartě je pak uveden počet vyživovaných osob „2“ a počet osob žijících v domácnosti „2“, výdaje na bydlení jsou zohledněny pouze na jednu osobu;
- ve smlouvě č. [REDAKCE] je v Kartě ověření i v Evidenční kartě uveden počet členů domácnosti „1“, současně je však v Evidenční kartě uveden počet vyživovaných osob „1“, což nekoresponduje se skutečností, že žadatelka uvedla, že jí pan [REDAKCE] měsíčně přispívá „na bydlení“, a tudíž by měly být započítány do výdajů za domácnost také výdaje na bydlení i za tuto druhou osobu, čemuž tak v tomto případě není, a současně není do počtu osob žijících v domácnosti (a tedy také do výdajů) započítána vyživovaná osoba;
- ve smlouvě č. [REDAKCE] je v Kartě ověření i v Evidenční kartě naopak uveden počet členů domácnosti „2“ a současně započítány výdaje na bydlení za dvě osoby, ačkoliv se jedná o stejnou žadatelku jako v případě smlouvy č. [REDAKCE];
- [REDAKCE] uzavřel s účastníkem řízení smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE] dne 27.3.2018 a č. [REDAKCE] dne 21.11.2018⁵⁵, přičemž v rámci posouzení úvěruschopnosti u těchto spotřebitelských úvěrů byla ve smlouvě č. [REDAKCE] mezi příjmy žadatele započítána dle Evidenční karty „mzda“ ve výši 17 313 CZK a mezi výdaje byly započítány pouze výdaje na bydlení ve výši 3 000 CZK, výdaje na úvěry u účastníka řízení ve výši 1 278 CZK a výdaje na další úvěry klienta ve výši 2 778 CZK, výdaje na příspěvek na domácnost žadatelky [REDAKCE], které uvedl účastník v čestných prohlášeních zde zahrnuté nebyly;
- ve smlouvě č. [REDAKCE] byla mezi příjmy pana [REDAKCE] započítána „mzda“ ve výši 21 611 CZK a mezi výdaje byly započítány výdaje na bydlení za dvě osoby ve výši 6 484 CZK, životní minimum na jednu osobu včetně rezervy ve výši 4 410 CZK, jiné výdaje ve výši 2 230 CZK a nebankovní závazky ve výši 2 045 CZK. Příspěvek na domácnost žadatelky doložený čestným prohlášením mezi výdaje pana [REDAKCE] zahrnut nebyl. V rámci smluv č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE] a dále smlouvy č. [REDAKCE] pana [REDAKCE] byly započítány výdaje na bydlení a životní minimum pouze na jednoho člena domácnosti. Všechny shora uvedené smlouvy uzavřené se žadatelem [REDAKCE] a žadatelkou [REDAKCE] byly uzavřeny jedním vázaným zástupcem účastníka řízení;

⁵⁴ Pozn., účastník řízení eviduje dvě žadatelky se shodným jménem a příjmením „[REDAKCE]“, s ohledem na tuto skutečnost byly žadatelky v tomto rozhodnutí označeny jako „[REDAKCE]“ a „[REDAKCE]“.

⁵⁵ Pozn. [REDAKCE] měl současně u účastníka řízení další aktivní smlouvu ze dne 19.12.2017 (č. [REDAKCE]), která byla doplacena až dne 22.11.2018.

- Smlouva č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE] a č. [REDAKCE] [REDAKCE]⁵⁶

- v případě smlouvy č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE], jsou příjmy mimo jiné doloženy čestným prohlášením pana [REDAKCE] o pravidelném příspěvku do společné domácnosti se žadatelkou. Příspěvek na domácnost doložený čestným prohlášením je uveden v Kartě ověření jako součást „příjmu žadatelky“, v Evidenční kartě je však uvedena celá částka včetně příspěvku na domácnost v poli „mzda“. Dle doložených dokladů byly žadatelce rozhodnutím soudu svěřeny do péče 2 nezletilé děti, přičemž v Kartě ověření je uveden počet členů domácnosti „2“, v Evidenční kartě pak údaj o počtu vyživovaných osob a počtu osob v domácnosti vyplněn není. V rámci výdajů jsou uvedeny výdaje na bydlení pouze za dvě osoby, což nesouhlasí s informacemi dostupnými správnímu orgánu, kdy dle těchto žadatelka žije ve společné domácnosti s panem [REDAKCE] (dle čestného prohlášení) a dvěma nezletilými dětmi, které jí byly podle doloženého rozhodnutí soudu svěřeny do péče.
- Správní orgán současně zjistil, že pan [REDAKCE] uzavřel s účastníkem řízení smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE] dne 3.5.2018⁵⁷, přičemž v rámci posouzení úvěruschopnosti u této smlouvy byla mezi jeho příjmy započítána dle Evidenční karty „mzda“ ve výši 24 872 CZK (která však není uvedena v odpovídající výši, neboť dle výpisů z účtů byla doložena ve výši 17 269 CZK, navíc tyto výpisy nebyly z požadovaného období za poslední tři měsíce) a mezi výdaje byly započítány pouze výdaje na bydlení ve výši 3 700 CZK, energie ve výši 1 200 CZK, výdaje na úvěry u účastníka řízení ve výši 3 196 CZK a jiné výdaje domácnosti ve výši 2 500 CZK. Příspěvek na domácnost žadatelce [REDAKCE] doložený čestným prohlášením mezi výdaje pana [REDAKCE] zahrnut nebyl. Smlouva č. [REDAKCE] (žadatelka [REDAKCE]) a rovněž smlouva č. [REDAKCE] (žadatel [REDAKCE]) byla uzavřena jedním vázaným zástupcem účastníka řízení.

80. Současně byl u **9 smluv** (v tabulce č. 3 označených fialovou barvou) z celkového počtu 71 smluv započítán mezi příjmy žadatele v plné výši příspěvek určený na péči o třetí osobu vyplácený ve prospěch žadatele, aniž by byl zahrnut na straně výdajů. Jedná se o smlouvy č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE]. S ohledem na skutečnost, že se jedná o příspěvek na péči o třetí osobu v invalidním důchodu a jako takový musí být použit primárně na péči o tuto třetí osobu, zajištění jejích životních potřeb a nákup vybavení pro tuto osobu, není možné příspěvek na péči bez dalšího započítávat jako příjem žadatele o spotřebitelský úvěr (osoby, která pobírá příspěvek na péči). V případě, že je příspěvek do příjmu započítáván, považuje správní orgán za objektivně důvodné, aby byl současně byť částečně zahrnut i na straně výdajů, jelikož náleží k pokrytí potřeb osoby, jíž je péče poskytována.

c. Ověření úvěrů poskytnutých jinými poskytovateli

Plnění dosavadních dluhů

81. Správní orgán prověřením 71 úvěrových složek zjistil, že účastník řízení v **18 případech nedoložil smlouvy o úvěru u jiných společností** (viz následující tabulka č. 4). Vyjma výdajů za třetí osobu, které žadatel poskytuje péči/osobu ve společné domácnosti **účastník řízení neověřuje úvěry poskytnuté žadateli jinými poskytovateli**

⁵⁶ Ačkoliv sml. č. [REDAKCE] není uvedena v tab. č. 3, správní orgán ji zde uvádí s ohledem na provázanost se sml. č. [REDAKCE] pro zdůraznění faktu, že vázaný zástupce účastníka řízení nezohlednil částku uvedenou v čestném prohlášení o pravidelném příspěvku na společnou domácnost s [REDAKCE] ve výdajích [REDAKCE], byť obě tyto smlouvy sám uzavíral.

⁵⁷ Pozn. [REDAKCE] měl současně u účastníka řízení další aktivní smlouvu ze dne 17.1.2018 (č. [REDAKCE]).

spotřebitelských úvěrů⁵⁸, respektive se spoléhá pouze na informace sdělené žadatelem a tyto dále nijak neověřuje ani nepožaduje doložení příslušných smluv o úvěru, aby mohly být zahrnuty do výdajů v rámci výpočtu použitelného příjmu žadatele.

Tabulka č. 4

	číslo smlouvy	Datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Posouzení výdajů		
					Náklady domácnosti (všechny výdaje mimo splátky úvěrů)/ověřeno (ano/ne) výdaje obsahující i částku životního minima vč. rezervy (4410 CZK) jsou označeny *	Úvěry u účastníka řízení dle EK	Jiné úvěry (u jiných společností)
1		23.4.2018		20 000 CZK	5700/ne	3900	5034 - neověřeno
2		22.5.2018		10 000 CZK	6700/ne	5114	4932 - neověřeno
3		25.6.2018		20 000 CZK	9830/ne	3900	neuveďeno
4		28.8.2018		20 000 CZK	9830/ne *	3939	neuveďeno
5		25.10.2018		15 000 CZK	12399/ne *	5252	neuveďeno
6		14.3.2018		13 000 CZK	5000/ne	4730	neuveďeno
7		20.4.2018		19 000 CZK		4000	5000 - neověřeno
8		21.6.2018		18 000 CZK	5420/ne	4091	neuveďeno
9		28.8.2018		63 000 CZK	12399/ne *	4730	neuveďeno
10		29.3.2018		10 000 CZK	12500/ne	1300	2572 - neověřeno
11		20.7.2018		16 000 CZK	7100/ne	1300	neuveďeno
12		17.4.2018		10 000 CZK	8780/ne	1278	1003 EK - neověřeno (skutečnost 1103) V kartě ověření počítáno pouze 1000
13		30.7.2018		10 000 CZK	5320/ne	1278	neuveďeno
14		8.8.2018		40 000 CZK	11 899 (EK) x 12 499 (karta ověření)/ne *	3196	1300 - neověřeno
15		27.3.2018		16 000 CZK	3000/ne	1278	2778 - neověřeno
16		21.11.2018		11 000 CZK	13129/ne *	2045	1111 - Karta ověř.(bankovní závazek) / v EK není ale uveden - neověřeno
17		16.3.2018		30 000 CZK	48948/ neověřeno	2952	33 196 - neověřeno (dle doložených výpisů z účtu 39 255)
18		18.10.2018		30 000 CZK	13830/ne*	x	neuveďeno (dle výpisu z účtu v průměru 3957 jako splátka spotřebitelského úvěru)

82. Smlouvy č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE]

- o smlouva č. [REDAKCE] ze dne 23.4.2018 - v Evidenční kartě jsou uvedeny výdaje na úvěry u společnosti [REDAKCE] ve výši 18 000 CZK a 16 000 CZK s měsíční

⁵⁸ Podle čl. 5.3.1. Vnitřního předpisu č. 14/2017 je účastník řízení v rámci výdajů žadatele povinen současně vyhodnocovat také další úvěry žadatele u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, které zjišťuje ze žádosti o spotřebitelský úvěr, kde informaci o čerpání a splácení dalšího spotřebitelského úvěru žadatel uvádí. Pakliže žadatel tuto informaci v žádosti uvede, pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik zkontroluje řádné splácení takového úvěru v doložených výpisech z bankovního účtu žadatele za poslední 3 měsíce. V případě, že doložené výpisy neobsahují splátky deklarovaných úvěrů, je žadatel vyzván k doložení výpisů z bankovního účtu za poslední 3 měsíce, ze kterého probíhají splátky úvěru. Pokud jsou splátky čerpaného úvěru dle sdělení žadatele spláceny hotovostně, je žadatel vyzván k doložení 3 po sobě jdoucích dokladů o zaplacení hotovostní splátky.

splátkou 2 600 CZK a 2 434 CZK, které byly uzavřeny dne 4.5.2016 a 3.10.2016.⁵⁹ Datum ukončení úvěrů je uvedeno ke dni 15.6.2018 a 3.10.2018. Smlouvy o poskytnutí spotřebitelského úvěru u společnosti [REDAKCE] nebyly doloženy.

- smlouva č. [REDAKCE] ze dne 22.5.2018 - v Evidenční kartě jsou uvedeny výdaje na úvěry u společnosti [REDAKCE] ve výši 20 000 CZK a 16 000 CZK s měsíční splátkou 2 740 CZK a 2 192 CZK s datem uzavření dne 14.10.2016 a 23.7.2016. Datum ukončení úvěrů je uvedeno ke dni 14.6.2018 a 30.6.2018. Smlouvy o poskytnutí spotřebitelského úvěru u společnosti [REDAKCE] nebyly doloženy.
 - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 25.6.2018 a smlouva č. [REDAKCE] ze dne 28.8.2018 - v Evidenční kartě nejsou uvedeny žádné výdaje na další úvěry, a to přesto že v obou případech měla mít žadatelka stále aktivní dva úvěry ve výši 16 000 CZK, které měly být doplacený dne 30.6.2018 a dne 3.10.2018. Účastník řízení nedoložil, že by tyto úvěry žadatelka splatila předčasně.
83. smlouva č. [REDAKCE] ze dne 25.10.2018 – v Evidenční kartě nejsou uvedeny žádné výdaje na další úvěry. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení měl informace o shora uvedených úvěrech žadatelky u společnosti [REDAKCE], měl ověřit, zda žadatel již dosavadní dluhy řádně splatil.
84. **Smlouvy č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], č. [REDAKCE], a č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE]**
- smlouva č. [REDAKCE] ze dne 20.4.2018 - v Evidenční kartě je uvedena pouze měsíční splátka úvěru ve výši 5 000 CZK na úvěr u společnosti [REDAKCE] bez data počátku a ukončení úvěru. Smlouva o úvěru nebyla doložena.
 - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 14.3.2018, č. [REDAKCE] ze dne 21.6.2018 a č. [REDAKCE] ze dne 28.8.2018 - v Evidenční kartě klienta splátka úvěru nebyla vůbec uvedena. Vzhledem k tomu, že není zřejmé, kdy byla smlouva o úvěru u společnosti [REDAKCE] uzavřena, byl účastník řízení povinen žádat doplnění data počátku a data ukončení spotřebitelského úvěru, aby mohl řádně posoudit výdaje žadatelky.
85. **Smlouvy č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE]**
- v případě smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 29.3.2018 je uveden v Evidenční kartě úvěr od [REDAKCE] ve výši 300 000 CZK s měsíční splátkou 2 572 CZK uzavřený v březnu 2011 s datem ukončení úvěru březen 2019. Smlouva o úvěru nebyla doložena.
 - smlouva č. [REDAKCE] ze dne 20.7.2018, v Evidenční kartě není uveden žádný výdaj na úvěr, a to i přesto že měsíční splátka úvěru ve výši 2 572 CZK u společnosti [REDAKCE] měla být splácena až do března roku 2019. Účastník řízení nedoložil, že by tento úvěr žadatelka splatila předčasně.
86. **Smlouvy č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE]**
- u smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 17.4.2018 jsou v Evidenční kartě uvedeny výdaje vztahující se k úvěru od společnosti [REDAKCE] ve výši 20 000 CZK s měsíční splátkou 800 CZK, datem začátku (květen 2017) a datem ukončení úvěru (červenec 2018) a dále k úvěru u společnosti [REDAKCE] ve výši 10 000 CZK s měsíční splátkou 303 CZK, datem začátku (březen 2017) a datem ukončení úvěru (říjen 2018). Smlouvy k těmto úvěrům nebyly doloženy. Dále jsou v Evidenční kartě uvedeny výdaje na nebankovní úvěry ve výši 2 278 CZK (včetně úvěru u účastníka řízení), dle žadatelem deklarovaných úvěrů však výdaje na další úvěry činí 2 381 CZK, oproti tomu v Kartě ověření jsou uvedeny nebankovní závazky pouze ve výši 2 078 CZK. Účastník řízení tedy

⁵⁹ Vysvětlující informace: údaje o úvěrech žadatelky u společnosti [REDAKCE] byly převzaty v této podobě z Evidenční karty, ve které nebyly k úvěrům žadatelky uvedeny podrobnější informace.

při posuzování úvěruschopnosti počítal s menší částkou, než která byla uvedena žadatelkou.

- u smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 30.7.2018 není v Evidenční kartě uveden úvěr od společnosti [REDAKCE] ve výši 10 000 CZK s měsíční splátkou 303 CZK, a to i přesto že datum ukončení úvěru je říjen 2018. Účastník řízení nedoložil, že by tento úvěr žadatelka splatila předčasně.
- 87. **Smlouva č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE] ze dne 8.8.2018** - v Evidenční kartě je uveden výdaj na úvěr od společnosti [REDAKCE] s měsíční splátkou 1 300 CZK, chybí zde však údaj o celkové výši úvěru a celkové době splácení spotřebitelského úvěru. Smlouva k tomuto úvěru nebyla doložena a účastník řízení tedy nemohl ověřit, v jakém konkrétním období byla žadatelka zatížena jiným spotřebitelským úvěrem.
- 88. **Smlouvy č. [REDAKCE] a č. [REDAKCE] žadatele [REDAKCE]**
 - u smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 27.3.2018 je v Evidenční kartě uveden výdaj na úvěr u společnosti [REDAKCE] ve výši 54 322 CZK s měsíční splátkou 2 778 CZK a datem začátku (rok 2018) a datem ukončení úvěru (rok 2019). Smlouva k tomuto úvěru nebyla doložena. Dále je v Evidenční kartě uveden výdaj na úvěr od účastníka řízení ve výši 1 278 CZK. Celkem tedy jsou v Evidenční kartě uvedeny nebankovní závazky ve výši 4 056 CZK, oproti tomu v Kartě ověření jsou uvedeny nebankovní závazky pouze ve výši 2 778 CZK, tedy bez splátky úvěru od účastníka řízení.
 - u smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 21.11.2018 jsou v Evidenční kartě uvedeny nebankovní závazky ve výši 2 045 CZK, což odpovídá měsíční splátce úvěru od účastníka řízení, Evidenční karta však již neuvádí výdaje na další úvěry, a to i přesto že spotřebitel měl mít aktivní úvěr u společnosti [REDAKCE] ve výši 54 322 CZK. Účastník řízení správním orgánu nedoložil, že by tento úvěr žadatel splatil předčasně.
- 89. **Smlouva č. [REDAKCE] žadatele [REDAKCE] ze dne 16.3.2018** - v Evidenční kartě a v Kartě ověření jsou uvedeny bankovní závazky ve výši 30 000 CZK měsíčně a nebankovní závazky ve výši 3 196 CZK měsíčně. Z výpisů z účtu žadatele za měsíce prosinec 2017, leden 2018 a únor 2018 však vyplývá průměr výdajů na bankovní a nebankovní závazky ve výši 39 255 CZK měsíčně. V Evidenční kartě je dále uveden výdaj na úvěr u účastníka řízení ve výši 2 952 CZK. Vzhledem k tomu, že jsou splátky úvěru u účastníka řízení vybírány v hotovosti, nejsou započítány do splátek zjištěných z výpisů z účtu žadatele.
- 90. **Smlouva č. [REDAKCE] žadatele [REDAKCE] ze dne 18.10.2018** - z předložených výpisů z účtu žadatele za měsíce červenec 2018, srpen 2018 a září 2018 vyplývá, že žadatel má dva spotřebitelské úvěry, v Evidenční kartě a v Kartě ověření tyto závazky však nejsou uvedeny.
- 91. Správní orgán současně v případě smlouvy č. [REDAKCE] žadatelky [REDAKCE] zjistil, že v Evidenční kartě jsou uvedeny výdaje na nebankovní úvěry ve výši 2 278 CZK (včetně úvěru u účastníka řízení), skutečné výdaje však činí 2 381 CZK, oproti tomu účastník řízení uvádí v Kartě ověření nebankovní závazky pouze ve výši 2 078 CZK. Účastník řízení tedy při posuzování úvěruschopnosti počítal s nižší částkou, než která byla uvedena spotřebitelkou v Evidenční kartě.
- 92. Stejně tak v případě smlouvy č. [REDAKCE] žadatele [REDAKCE] vázaný zástupce zadal prostřednictvím aplikace do systému účastníka řízení odlišné údaje o výši úvěrů žadatele, než jaké byly spolu se spotřebitelem vyplněny do Evidenční karty, neboť v Evidenční kartě klienta jsou uvedeny nebankovní závazky ve výši 4 056 CZK, v Kartě ověření jsou pak uvedeny nebankovní závazky pouze ve výši 2 778 CZK.

d. Posuzování úvěruschopnosti při předčasném splacení spotřebitelských úvěrů (refinancování)

93. Účastník řízení má v čl. 6 svého Vnitřního předpisu č. 2/2016 upravenou možnost předčasného splacení spotřebitelského úvěru. Dle tohoto článku má žadatel právo poskytnutý úvěr zcela nebo zčásti kdykoli splatit. V případě předčasného splacení úvěru žadatel hradí 1 % z předčasně splacené části celkové výše úvěru, přesahuje-li doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem úvěru jeden rok. Není-li tato doba delší než jeden rok, tyto náklady činí nejvýše 0,5 % z předčasně splacené části celkové výše úvěru. Výše náhrady nákladů zároveň nesmí přesáhnout částku úroku, kterou by klient zaplatil za dobu od předčasného splacení do skončení úvěru.
94. Účastník řízení nazývá předčasné splacení úvěru a současně poskytnutí dalšího úvěru totožnému žadateli refinancováním. V rámci ústního pohovoru dne 9.1.2019⁶⁰ a dne 17.1.2019⁶¹ účastník řízení uvedl, že nabízí žadatelům možnost stávající úvěry poskytnuté účastníkem řízení refinancovat. Ústně sdělené informace následně účastník řízení potvrdil, popřípadě upřesnil ve svém písemném přípisu.⁶² Refinancování spotřebitelského úvěru je možné nejdříve po 6 měsících, a to u spotřebitelů, kteří řádně splácejí své úvěry a kvalita splácení je vyšší než 70 %. Účastník řízení od 1.5.2018⁶³ změnil kritéria při poskytování refinancovaných úvěrů tak, že vázaný zástupce může nabídnout a poskytnout refinancovaný úvěr již po 4 měsících řádného splácení stávajícího úvěru.
95. Účastník řízení v rámci shora uvedených ústních pohovorů mimo jiné uvedl, (cit.): „*Samotné refinancování probíhá tak, že klient si vezme půjčku ve výši 10 000 Kč a v případě, že řádně splácí dle výše uvedených kritérií, může požádat po 4 měsících o uzavření půjčky znovu ve výši 10 000 Kč. K poskytnutí nové půjčky ve výši 10 000 Kč dojde tak, že vázaný zástupce na schůzce vyplní s klientem opětovně Protokol Informační a posuzovací návštěva klienta a Evidenční kartu klienta, ve které opětovně vyplní příjmy a výdaje klienta včetně závazků. Informace, že klient chce refinancovat úvěr, se zaznamenává v Evidenční kartě klienta v oddílu Informace o klientovi, kde klient v poli Měl/a jste někdy úvěr u Společnosti: zaškrtně Ano a dále v poli Pokud ano: zaškrtně REF. Následně jsou informace z Evidenční karty posílány přes aplikaci formou žádosti na oddělení vyhodnocování úvěrových rizik, které provede posouzení úvěruschopnosti.*“
96. Účastník řízení dále uvedl, že, (cit.): „*v případech, kdy spotřebitel žádá o stejnou výši úvěru, která mu byla poskytnuta v refinancované smlouvě, vázaný zástupce nemusí do aplikace nahrávat okopírované příjmy.*⁶⁴ Účastník řízení zavedl nová kritéria ověřování pro doplacené a kvalitní stávající klienty od 18.10.2018, která stanovují, že vázaný zástupce nemusí u kvalitních doplacených i stávajících klientů při ověřování zasílat v žádosti okopírované příjmy, pokud není výrazně navýšena původní jistina a měsíční splátka úvěru (maximálně do 25 % původní jistiny a splátky)“.⁶⁵
97. Podle vyjádření účastníka řízení, (cit.): „jsou dokumenty dokládající příjmy klienta do kanceláře doručeny ve všech případech až se smluvní dokumentací (tedy o týden i více později) a nejsou zpětně kontrolovány. Při posouzení úvěruschopnosti nového úvěru není započítána splátka předčasně splaceného úvěru do disponibilního zůstatku. Pokud dojde ke schválení, je s klientem podepsána smlouva o spotřebitelském úvěru a Formulář pro standardní informace o spotřebitelském úvěru, vázaný zástupce po podepsání

⁶⁰ Ústní pohovor ze dne 9.1.2019 (soubory Pohovor se zástupci kontrolované osoby dopolední část - představení + řízení distribuční sítě.mp3 a Pohovor se zástupci kontrolované osoby - odpolední část úvěruschopnost.mp3).

⁶¹ Ústní pohovor ze dne 17.1.2019 (soubor Pohovor s [REDACTED].mp3, Pohovor s VZ [REDACTED].mp3 a Konkrétní úvěrové složky pohovor.mp3).

⁶² Zaevídováno ČNB dne 25.2.2019 pod č.j. 2019/023259/CNB/650

⁶³ Zaevídováno ČNB dne 15.1.2019 pod č.j. 2019/005888/CNB/650 (soubor: 04_-pokyny_pro_vyplnovani_EK.pdf)

⁶⁴ Viz dokument Proces ověřování zaevídovaný ČNB dne 26. 2. 2018 pod č.j. 2019/023564/CNB/650

⁶⁵ Zaevídováno ČNB dne 22.1.2019 pod č.j. 2019/009675/CNB/650 (soubor: 01-overovani.pdf)

smluvní dokumentace nevyplatí klientovi celou jistinu spotřebitelského úvěru sjednanou ve smlouvě, ale jistinu spotřebitelského úvěru ve výši např. 10 000 Kč poníženou o zbytkovou částku předčasně spláceného spotřebitelského úvěru sjednaného u účastníka řízení, od které je odečtena sleva. Sleva se počítá z úroku dle typu smlouvy.⁶⁶ Sleva je vypočítána každý týden a vázaný zástupce ji zná dopředu ze seznamu splátek (tzv. „kolekták“)⁶⁷ a jedná se o slevu z nezaplacených úroků. Sleva není počítána z poplatku za zpracování⁶⁸ a doručení úvěru a z poplatku za hotovostní inkaso splátek⁶⁹. Jiné poplatky nejsou po spotřebitelích požadovány.⁷⁰ Předčasné splacení je do informačního systému účastníka řízení zaneseno ke dni, kdy vázaný zástupce nebo jeho obchodní manažer doručí dokumentaci ke zpracování zpět účastníku řízení.“

98. V článku „Splacení úvěru“ ve „Smluvních podmínkách“ ke „Smlouvě o spotřebitelském úvěru“ je v odst. 4 uvedeno, (cit.): „že veškeré peněžní částky zaplacené Klientem budou započítány nejprve a) na úhradu nákladů na soudní či mimosoudní vymáhání dlužné částky, b) dále na úhradu sjednaných a vyměřených smluvních pokut, c) dále na úhradu poplatků za prodlení se splácením Úvěru, d) dále na úhradu poplatku za zpracování a doručení Úvěru, e) dále na Úhradu poplatku za hotovostní inkaso splátek Úvěru, a f) dále na úhradu následujících položek: (I.) na jistinu Úvěru dílem ve výši dle typu smlouvy a (II) na úrok za poskytnutí Úvěru dílem ve výši dle typu smlouvy“.
99. V tabulce č. 5 je uvedeno 50 refinancovaných smluv z kontrolního vzorku 71 úvěrových smluv, u kterých vázaní zástupci nemuseli dokládat příjmy do aplikace účastníka řízení, a tedy pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik neměl tyto dokumenty při posuzování úvěruschopnosti k dispozici. Dále jsou v tabulce č. 5 uvedeny červeným písmem smlouvy, u nichž došlo při refinancování k navýšení refinancované částky o více než 25% (tedy nad hranici, kterou sám stanovil účastník řízení, a u nichž rovněž nebyly doloženy příjmy tak, aby je oddělení vyhodnocování úvěrových rizik mělo k dispozici v okamžiku posuzování úvěruschopnosti žadatele)⁷¹.

Tabulka č. 5

	Číslo smlouvy	datum uzavření	Klient	Výše úvěru	Datum předčasného splacení	Počet splátek	Refinancovaná smlouva u společnosti		
							Datum uzavření	Počet splátek / výše úvěru	Datum předčasného splacení
1	██████	23.04.2018	██████	20 000 Kč	03.09.2018	60	18.10.2017	60/20000	30.4.2018
2	██████	22.05.2018	██████	10 000 Kč	29.10.2018	60	7.12.2017	60/10000	28.5.2018
3	██████	25.06.2018	██████	20 000 Kč	26.11.2018	60	20.2.2018	60/20000	2.7.2018
4	██████	28.08.2018	██████	20 000 Kč	otevřená	60	23.4.2018	60/20000	3.9.2018
5	██████	25.10.2018	██████	15 000 Kč	otevřená	60	22.5.2018	60/10000	29.10.2018
6	██████	20.04.2018	██████	19 000 Kč	otevřená	60	18. 8. 2017	60/19000	23.4.2018
7	██████	21.06.2018	██████	18 000 Kč	otevřená	60	18.12.2018	60/18000	25.6.2018
8	██████	16.07.2018	██████	10 000 Kč	otevřená - dědické řízení	60	27. 9. 2017	60/10000	19.7.2018
9	██████	02.05.2018	██████	17 000 Kč	20.09.2018	60	16.11.2017	60/17000	7.5.2018
10	██████	01.06.2018	██████	17 000 Kč	29.11.2018	60	5.12.2017	60/17000	4.6.2018

⁶⁶ Viz. vyjádření ze dne 15.2.2019 vedeno ČNB pod č.j. 2019/020009/CNB/650

⁶⁷ Zaevidováno ČNB dne 15.2.2019 pod č.j. 2019/020009/ CNB/650 (soubor: ██████.pdf)

⁶⁸ Jehož výše je 20 % z výše úvěru.

⁶⁹ Jehož výše je 22 % z výše úvěru.

⁷⁰ Viz. vyjádření ze dne 26.2.2019 vedeno ČNB pod č.j. 2019/023564/CNB/650

⁷¹ Zaevidováno ČNB dne 12. 3. 2019 pod č.j. 2019/029219/CNB/650

11		28.08.2018		18 000 Kč	otevřená	60	1.3.2018	60/18000	30.8.2018
12		14.09.2018		30 000 Kč	otevřená	60	2.5.2018	60/17000	20.9.2018
13		22.03.2018		8 000 Kč	06.09.2018	60	23.8.2017	60/5000	26.3.2018
14		31.08.2018		8 000 Kč	otevřená	60	22.3.2018	60/8000	6.9.2018
15		31.08.2018		5 000 Kč	otevřená	104	10.1.2018	60/5000	6.9.2018
16		30.07.2018		10 000 Kč	otevřená	60	8.12.2017	60/10000	2.8.2018
17		04.11.2018		15 000 Kč	otevřená	60	17.4.2018	60/10000	8.11.2018
18		09.08.2018		10 000 Kč	otevřená	60	1.8.2017	60/15000	16.8.2018
19		11.04.2018		24 000 Kč	otevřená	60	5.5.2017	60/20000	16.4.2018
20		02.10.2018		30 000 Kč	otevřená	60	28.10.2017	60/39000	4.10.2018
21		04.05.2018		20 000 Kč	13.11.2018	60	24.11.2017	60/20000	9.5.2018
22		28.03.2018		21 000 Kč	27.09.2018	60	22.9.2017	60/21000	9.4.2018
23		04.05.2018		8 000 Kč	25.10.2018	60	22.11.2017	60/8000	7.5.2018
24		01.06.2018		21 000 Kč	29.11.2018	60	19.12.2017	60/21000	4.6.2018
25		21.09.2018		25 000 Kč	otevřená	78	28.3.2018	60/21000	27.9.2018
26		22.10.2018		12 000 Kč	otevřená	60	4.5.2018	60/8000	25.10.2018
27		28.11.2018		21 000 Kč	otevřená	60	1.6.2018	60/21000	29.11.2018
28		21.11.2018		11 000 Kč	otevřená	60	19.12.2017	60/10000	22.11.2018
29		02.05.2018		25 000 Kč	otevřená	60	25.4.2017	60/25000	9.5.2018
30		08.08.2018		40 000 Kč	otevřená	60	27.11.2017	60/40000	15.8.2018
31		24.10.2018		31 000 Kč	otevřená	60	30.5.2018	60/25000	29.10.2018
32		31.10.2018		30 000 Kč	otevřená	78	04.06.2018	60/20000	05.11.2018
33		14.06.2018		25 000 Kč	otevřená	60	27.8.2017	60/20000	19.6.2018
34		06.11.2018		35 000 Kč	otevřená	78	27.3.2018	60/35000	8.11.2018
35		12.03.2018		10 000 Kč	otevřená	60	13.6.2017	60/7000	13.3.2018
36		12.03.2018		10 000 Kč	otevřená	60	22.6.2017	60/10000	13.3.2018
37		15.03.2018		20 000 Kč	otevřená	60	9.5.2017 a 25.1.2017	60/10000 a 60/10000	19.3.2018 a 19.3.2018
38		21.03.2018		17 000 Kč	otevřená	60	10.05.2016	60/17000	22.03.2018
39		22.06.2018		20 000 Kč	22.12.2018	60	30.6.2017	60/20000	28.6.2018
40		25.06.2018		17 000 Kč	otevřená	60	18.8.2017	60/17000	28.6.2018
41		07.08.2018		14 000 Kč	otevřená	60	17.1.2018	60/10000	13.8.2018
42		18.10.2018		30 000 Kč	otevřená	60	9.10.2017	60/30000	24.10.2018
43		09.05.2018		15 000 Kč	otevřená	60	30.8.2017	60/15000	14.5.2018
44		24.08.2018		11 000 Kč	otevřená	60	20.11.2017	60/11000	30.8.2018
45		03.05.2018		25 000 Kč	otevřená	60	23.4.2017	60/25000	9.5.2018
46		01.06.2018		30 000 Kč	09.10.2018	60	22.9.2017	60/30000	5.6.2018
47		10.08.2018		20 000 Kč	otevřená	60	31.10.2017	60/20000	14.8.2018
48		10.08.2018		30 000 Kč	otevřená	60	14.12.2017	60/30000	14.8.2018
49		12.09.2018		30 000 Kč	otevřená	104	19.1.2018	60/20000	18.9.2018
50		04.10.2018		45 000 Kč	otevřená	104	1.6.2018	60/30000	9.10.2018

100. Účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti při uzavírání nové smlouvy o spotřebitelském úvěru v rámci výdajů nezapočítává splátku předčasně spláceného úvěru, přestože ze smluvní dokumentace nikterak nevyplývá, že nově uzavřený spotřebitelský úvěr má sloužit k refinancování dříve uzavřeného spotřebitelského úvěru. Starší refinancovaný úvěr je ukončen až v okamžiku, kdy dojde k předání finančních prostředků z nové smlouvy (nikoliv okamžikem uzavření nové smlouvy o úvěru) a příslušné dokumentace obchodním manažerem ke zpracování oddělením kanceláře v Pardubicích či Mladé Boleslavi, tedy při posouzení úvěruschopnosti oddělením vyhodnocování úvěrových rizik je tento starší refinancovaný úvěr stále aktivní (refinancovaná smlouva o úvěru není ještě formálně ukončena) a je třeba jej ve výdajích zohlednit. Tento postup dokládají i zjištění ze smluv uvedených v tabulce č. 5.
101. **Správní orgán má na základě zjištěných skutečností za jednoznačně prokázané, že účastník řízení v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 v 50 případech ze 71 prověřovaných úvěrových případů řádně neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o spotřebitelský úvěr,**
- **neboť v případě refinancovaných smluv nebyly prostřednictvím aplikace vloženy do informačního systému účastníka řízení příjmy těchto žadatelů a nemohly tak být při posuzování úvěruschopnosti zohledněny,**
 - **neboť nezohledňoval na straně výdajů splátku dřívějšího refinancovaného úvěru,**

účastník řízení tak postupoval v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

102. K dalším úvěrům žadatele od jiných poskytovatelů se účastník řízení vyjádřil⁷² ve smyslu, (cit.:) „*Vázaný zástupce společnosti zjišťuje na místě u klienta údaje o veškerých jeho úvěrech i u jiných poskytovatelů. Vázaný zástupce si vyžádá od klienta smlouvy o úvěrech od těchto poskytovatelů a výši jejich měsíčních splátek zahrne do pravidelných měsíčních výdajů klienta.*“
103. V Rozkladu účastník řízení uvedl, že „*pokud jde o podklady předkládané žadatelem o úvěr za účelem prokázání jeho příjmů a výdajů, účastník v kontrolovaném období, posuzoval úvěruschopnost žadatele nejen na základě informací získaných od spotřebitele, ale také z jiných zdrojů umožňujících posouzení jeho finanční situace a schopnosti splácet úvěr. Výdaje žadatele účastník posuzuje dle tabulek MPSV podle počtu osob v domácnosti a dále dle registru [REDAKCE], ze kterého účastník zjišťuje exekuce žadatele. Účastník řízení má za to, že nelze nikdy s jistotou zjistit a ověřit všechny výdaje, které žadatel uvede při žádosti o úvěr. Většina žadatelů a klientů účastníka nedisponují bankovním účtem, tudíž nelze tyto výdaje ověřit z výpisu z bankovního účtu. Výdaje by tak bylo nutno dokládat veškerými účtenkami, což ani není v možnostech žadatelů.*“
104. Účastník řízení argumentuje také tím, že „*zjednal taktéž nápravu, co se týče zohledňování osoby v domácnosti, která prohlašuje, že přispívá na domácnost, a to tak, že nyní při posuzování úvěruschopnosti zohledňuje kromě částky uvedené v čestném prohlášení třetí osoby o příspěvku na bydlení/domácnost žadatele, také výdaj za tuto další osobu v domácnosti. V návaznosti na tento bod účastník řízení dále uvádí, že i kdyby*

⁷² Zaevidováno ČNB dne 25.2.2019 pod č. j. 2019/023259/CNB/650.

úvěruschopnost žadatele nebyla posouzena zcela v souladu s vnitřními předpisy, automaticky to nelze vykládat tak, že žadatelé reálně nebyli úvěruschopní. “

105. V návaznosti na poskytování refinancovaných úvěrů v Rozkladu účastník řízení uvádí, že přijal nápravná opatření a změnil některé původní postupy, tak aby lépe odpovídaly postupům, které účastník řízení provádí při poskytování spotřebitelských úvěrů a především při předčasném splácení a refinancování.
106. Účastník řízení dále v Rozkladu uvedl, že v jeho přijatých nápravných opatřeních bylo zavedeno plné dokládání příjmů při refinancování, a to v těch případech, kdy se po refinancování jakkoliv navyšuje týdenní splátka oproti původní týdenní splátce refinancovaného úvěru.
107. Současně účastník řízení uvádí, že *„při žádosti klienta o refinancování účastník postupuje tak, že v případě, že si klient u účastníka žádá o minimálně třetí úvěr, za předpokladu, že první úvěr je zcela splacený a druhý úvěr (ten, který se bude refinancovat) je splacený více než na 70 % kvality (refinancování je povoleno v případě, kdy je klient minimálně v polovině délky splatnosti původního úvěru), a nedochází ke zvýšení měsíční splátky, tak samostatný zprostředkovatel/vázaný zástupce ověřuje příjmy u klienta na místě a neposílá je k archivaci do systému, jelikož od klienta jsou již příjmy doloženy z minulého ověření. Tento postup ovšem platí pouze za situace, pokud samostatný zprostředkovatel/vázaný zástupce při ověření na místě zjistí, že u klienta nedošlo k žádným podstatným změnám oproti původnímu ověření. V případě, že k podstatným změnám došlo, je samostatný zprostředkovatel/vázaný zástupce povinen doklady o příjmech a výdajích doložit prostřednictvím systému a účastník tyto nové doklady archivuje. “*

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

108. Podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru musí poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací. Posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr či jeho splátky, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.
109. Česká národní banka v této souvislosti vydala dohledové benchmarky č. 3/2016 *„Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru“* (dále jen „Dohledový benchmark č. 3/2016“)⁷³ a č. 1/2014⁷⁴ *„K výkladu povinnosti věřitele posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů“* (dále jen „Dohledový benchmark č. 1/2014“), a to s cílem seznámit dohlížené subjekty s dohledovými poznatky, konkretizovat v čem spočívá jednání s odbornou péčí a přispět tak k větší právní jistotě v této oblasti⁷⁵.
110. Účelem povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí je ochrana spotřebitele před přijetím neuvážených a nezodpovědných rozhodnutí plynoucích z neznalosti a nedostatečných zkušeností, jakož i osobních morálně volných vlastností a životních i sociálních poměrů spotřebitele, které mohou zásadním způsobem dopadnout na jeho osobní a rodinnou finanční situaci, postihnout jeho majetek a ohrozit uspokojování základních životních potřeb, ekonomickou funkci rodiny a společenský

⁷³ Viz https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf

⁷⁴ Ke dni vydání tohoto rozhodnutí k dispozici na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/galleries/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelesky_uver/download/dohledovy_benchmark_os_2014_01.pdf.

⁷⁵ Správní orgán k tomu doplňuje, že rozhoduje vždy s ohledem na okolnosti konkrétního případu a může vzít v úvahu i skutečnosti, které v dohledovém benchmarku neuvedl srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 29/2007-115.

statut jejich členů, včetně narušení jejich sociálních vztahů. **Při posuzování schopnosti žadatele splácet úvěr musí poskytovatel úvěru vycházet z prokazatelných pravidelných příjmů žadatele a z pravděpodobnosti jejich udržitelnosti po celou dobu trvání úvěru a současně musí zkoumat výši jeho nezbytných životních nákladů (tj. nákladů spojených s bydlením, vyvolaných zdravotním stavem, nezbytné životní výdaje atd.), jakož i dalších finančních závazků (splátky dalších úvěrů a půjček, srážky ze mzdy, odpovědnostní plnění apod.).** Věřitel je při posouzení úvěruschopnosti povinen zohlednit jak stávající situaci spotřebitele, zejména jeho příjmy a výdaje, tak skutečnosti, které lze na základě informací dostupných v době před uzavřením smlouvy s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat. Platí, že schopnost žadatele splácet další finanční závazky a hradit nezbytné životní výdaje nesmí být v důsledku poskytnutí úvěru ztížena. Poskytovatel úvěru přitom zohlední také rodinné postavení žadatele, zejm. zda vyživuje další osoby, zda se na financování provozu domácnosti podílí jiná osoba (manžel/ka, druh/družka), případně další skutečnosti ovlivňující jeho majetkové poměry. Při posuzování budoucí schopnosti spotřebitele splácet úvěr se vychází ze stávajícího stavu a presumpce jeho zachování do budoucna, pokud není opodstatněné předpokládat opak (očekávaná změna). Budoucí, věřiteli známé a spolehlivě podložené změny životní situace žadatele, mající dopad na jeho finanční situaci, je však nutno vzít při posouzení v úvahu (např. když se spotřebitel již nachází ve výpovědní lhůtě z pracovního poměru, odchod do důchodu v průběhu trvání úvěru, probíhající rozvodové řízení, dosud nepravomocná soudní rozhodnutí ukládající žadateli majetková plnění atd.).

111. Součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, aby byly zjištěny a řádně zohledněny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Účastník řízení má povinnost zjišťovat a shromažďovat relevantní informace o příjmech, výdajích a závazcích (dluzích) jednotlivých žadatelů o úvěr, následně tyto informace vyhodnotit a ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, kdy cílem tohoto postupu je získání objektivního obrazu o komplexní finanční situaci jednotlivých spotřebitelů, příp. celé domácnosti a tedy i o jejich schopnosti splácet spotřebitelský úvěr.
112. Ze shora uvedeného jednoznačně vyplývá, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatelů v uvedených případech nedisponoval dostatečnými, nezbytnými, spolehlivými a přiměřenými informacemi prokazujícími příjmy a výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, dále podklady, ze kterých by mohl ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele, řádně neporovnával všechny informace o příjmech a výdajích spotřebitele, současně disponoval podklady dokládající výši měsíčních příjmů žadatele pouze k části uvedených příjmů a případně uvedená výše příjmů neodpovídala průměru měsíčních příjmů dle příslušných dokladů. Účastník řízení současně neporovnal a nezohlednil všechny informace o příjmech a výdajích spotřebitele, neboť třetí osoby, které poskytly žadatelům příspěvek na domácnost, následně nebyly bez odůvodnění zahrnuty na výdajové straně do celkového počtu členů domácnosti.
113. Účastník řízení též nepřihlédl ke skutečnosti, že mezi příjmy žadatelů byl započítán rovněž příspěvek na péči o třetí osobu, který je žadatel povinen použít výhradně na péči o tuto třetí osobu, přičemž tyto osoby již do celkového počtu členů domácnosti nezahrnul (viz odst. 79 tohoto rozhodnutí). Účastník řízení rovněž nezkoumal historii úvěrových smluv u každého jednotlivého žadatele (viz odst. 81 a n. tohoto rozhodnutí). Pokud žadatel uvedl, že současně čerpal úvěr u jiného poskytovatele spotřebitelských úvěrů, přičemž související dokumentaci úvěru od jiného subjektu do systému účastníka řízení nedoložil, nezkoumal vázaný zástupce v případě, že účastník řízení se žadatelem uzavíral další smlouvu o spotřebitelském úvěru, zda je tento jiný úvěr stále aktivní, či zda byl již splacen. Účastník řízení se tak spoléhal pouze na informace poskytnuté žadatelem,

114. Pokud účastník řízení namítá, že nelze uzavřít, že by systematicky postupoval v rozporu s právními předpisy, pak správní orgán konstatuje, že neplnil povinnost stanovenou v ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru během celého kontrolního období, z čehož lze dovodit, že pochybení účastníka řízení nebyla ojedinělá a účastník řízení tak porušoval povinnosti ve vztahu k posuzování úvěruschopnosti systematicky.
115. Námitku účastníka řízení, že neporušoval zákon o spotřebitelském úvěru úmyslně, považuje správní orgán za bezpředmětnou, neboť úmysl se při posuzování povinnosti podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru nezkoumá, přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru je založen na principu objektivní odpovědnosti, tedy odpovědnosti za výsledek, kdy zavinění není znakem skutkové podstaty přestupku.
116. K námitce týkající se (ne)ověřování příjmů u žadatele o úvěr v případě refinancovaného úvěru na místě samostatným zprostředkovatelem nebo vázaným zástupcem, které nejsou archivovány v systému účastníka řízení, správní orgán uvádí, že účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů nemůže spoléhat pouze na jejich úvěrovou historii a ničím nedoložená tvrzení o příjmech a výdajích, ale musí tyto informace s odbornou péčí ověřit⁷⁶. Z kontrolního vzorku účastníkem řízení předložených 71 refinancovaných úvěrových smluv bylo celkem 50, u kterých vázaní zástupci nemuseli dokládat příjmy do aplikace účastníka řízení, a tedy pracovník oddělení vyhodnocování úvěrových rizik neměl tyto dokumenty při posuzování úvěruschopnosti k dispozici. Správní orgán současně v tabulce č. 5 uvádí červeným písmem úvěrové smlouvy, u nichž došlo při refinancování k navýšení refinancované částky o více než 25 % (tedy nad hranici, kterou sám stanovil účastník řízení), a u nichž rovněž nebyly doloženy příjmy tak, aby je oddělení vyhodnocování úvěrových rizik mělo k dispozici v okamžiku posuzování úvěruschopnosti žadatele.
117. Ve vztahu k zavedeným nápravným opatřením správní orgán konstatuje, že k přijatým nápravným opatřením nelze přihlížet v rámci vedeného řízení a tedy ani nemůžou vést k zániku deliktů odpovědnosti účastníka řízení. Tyto kroky je možno posoudit až v rámci případné další kontroly u účastníka řízení.
118. Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 účastník řízení jednal v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, když z celkového vzorku 71 úvěrových složek
 - a) v 34 úvěrových případech nedisponoval nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi dokládajícími deklarované příjmy a výdaje spotřebitelů, když v 10 úvěrových případech⁷⁷ nedisponoval podklady, ze kterých by mohl ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele a ve 24 úvěrových případech⁷⁸ disponoval podklady dokládajícími výši

⁷⁷ Jedná se o smlouvy č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted].

[redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted].

⁷⁸ Smlouva č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted].

žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted].

[redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatele [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted], č. [redacted] žadatelky [redacted].

měsíčních příjmů žadatele pouze k části uvedených příjmů, případně uvedená výše příjmů neodpovídala průměru měsíčních příjmů dle příslušných dokladů;

- b) ve 22 úvěrových případech řádně neporovnal všechny informace o příjmech a výdajích spotřebitele, když ve 13⁷⁹ úvěrových případech byly příjmy žadatele mimo jiné dokládány čestným prohlášením třetí osoby o příspěvku na domácnost žadatele, aniž by tato třetí osoba pak byla na výdajové stránce zahrnuta do celkového počtu členů domácnosti, v 9⁸⁰ úvěrových případech byl mezi příjmy žadatele započítán příspěvek určený na péči o třetí osobu vyplácený ve prospěch žadatele, aniž by tento příspěvek byl zahrnut do výdajů na péči o třetí osobu, když tuto osobu nezahrnul do celkového počtu členů domácnosti;**
- c) v 18 úvěrových případech řádně neproověřil informace o úvěrech poskytnutých žadateli jinými poskytovateli spotřebitelských úvěrů, když v 9 úvěrových případech⁸¹ nebyly doloženy smlouvy o úvěrech či podklady, na základě kterých by účastník řízení mohl ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplacených zůstatků úvěrů poskytnutých jinými společnostmi a v dalších 9 úvěrových případech⁸² nezohlednil výdaje na další úvěry, a to přesto že z předložených dokumentů vyplývalo, že žadatelé měli stále aktivní úvěry u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, nebo je zohlednil jen částečně a současně ve 2⁸³ z nich neproověřil ani rozpory mezi deklarovanými informacemi o úvěrech v nové žádosti o úvěr a informacemi, kterými disponoval o výši dalších úvěrů spotřebitele, a ani nedisponoval žádným dokladem, na základě kterého by mohl ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplaceného zůstatku úvěru;**
- d) v 50 případech refinancovaných smluv řádně neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o spotřebitelský úvěr, neboť nekládal do svého informačního systému příjmy žadatelů, které pak nemohly být při posuzování úvěruschopnosti zohledněny, a současně na straně výdajů nezohledňoval splátku předchozího úvěru žadatele.**

Účastník řízení tak řádně neposuzoval schopnost žadatele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

č. žadatele č. žadatelky č. žadatelky
žadatelky č. žadatelky žadatelky žadatelky
79 Jedná se o smlouvy č. č. č. č. č. č. žadatelky
č. č. č. č. č. žadatelky č. žadatele
80 Jedná se o smlouvy č. č. č. žadatelky č. žadatele
č. č. a č. žadatelky
81 Jedná se o smlouvy č. č. a č. žadatelky č. žadatelky
č. smlouvy č. žadatelky a č. žadatelky a smlouvy
č. žadatelky
82 Jedná se o smlouvy č. žadatelky č. a č. žadatelky č.
žadatelky č. žadatele č. žadatele a č.
žadatele
83 Jedná se o smlouvy č. žadatelky a č. žadatele

(iii) Dokumenty a záznamy o posouzení úvěruschopnosti

Právní úprava

119. Účastník řízení je dle ustanovení § 78 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 78 odst. 2⁸⁴ zákona o spotřebitelském úvěru povinen pořizovat dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Podle odst. 4 téhož ustanovení zákona pak poskytovatel a zprostředkovatel uchovává dokumenty a záznamy podle odstavce 1 zákona o spotřebitelském úvěru po dobu nejméně 5 let ode dne, kdy zanikl právní vztah, nebo došlo k jednání, na jehož základě tyto dokumenty nebo záznamy vznikly, nebo 1 rok ode dne, kdy byla žádost spotřebitele o poskytnutí spotřebitelského úvěru zamítnuta. Povinnost uchovávat tyto dokumenty a záznamy podle jiných právních předpisů tím není dotčena.
120. Ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že ten, kdo je oprávněn poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že neuchovává dokumenty a záznamy podle § 78, za což je možno uložit dle ustanovení § 153 odst. 2 písm. a) téhož zákona pokutu do výše 5 mil. Kč.

Zjištění správního orgánu

121. Vázaný zástupce je podle Vnitřního předpisu č. 2/2016 povinen do aplikace nahrát všechny pořízené fotokopie dokumentů, dokládající příjmy a výdaje žadatele, včetně fotokopie vyplněné Evidenční karty. Účastník řízení tedy ve Vnitřním předpisu nastavil pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti a výslovně upravil povinnost nahrát všechny pořízené fotokopie dokumentů, nicméně jak vyplývá z vyjádření účastníka řízení⁸⁵, vázaný zástupce při schůzce s klientem a záznamu příjmů a výdajů do Evidenční karty vychází také z podkladů, které následně nejsou nahrávány do systému účastníka řízení, a tedy nemohou být následně ověřeny při posuzování úvěruschopnosti oddělením vyhodnocování úvěrových rizik. Dle tohoto postupu tak účastník řízení činí v rámci posuzování úvěruschopnosti též kroky, které nelze jakkoli doložit či je následně adekvátně ověřit. Nedostatečnost uchovávaných dokumentů a záznamů týkajících se posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr dokládá též dokumentace, kterou účastník řízení předložil k 71 úvěrovým složkám, neboť z prověřovaného vzorku v 10 úvěrových případech účastník řízení nedisponoval podklady, ze kterých by bylo možno ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele (viz blíže odst. 75 tohoto rozhodnutí), ve 24 úvěrových případech pak měl k dispozici podklady dokládající výši měsíčních příjmů žadatele pouze k části deklarovaných příjmů (viz blíže odst. 77 tohoto rozhodnutí) a v 18 úvěrových případech nebyly doloženy smlouvy o úvěrech či podklady, na základě kterých by účastník řízení mohl ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplaceného zůstatku úvěru poskytnutých jinými společnostmi (viz odst. 81 tohoto rozhodnutí).

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

122. Účastník řízení ke zjištěním správního orgánu ve svém Vyjádření uvádí, že nepopírá pochybení, co se týče skenování podkladů pro posuzování úvěruschopnosti a konstatuje, že toto pochybení je způsobeno sociální a věkovou strukturou obchodních zástupců,

⁸⁴ Poskytovatel při plnění povinností podle odstavce 1 uchovává zejména dle písm. a) smlouvy o spotřebitelském úvěru, b) dokumenty nebo jiné záznamy týkající se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, včetně údajů o spotřebiteli, které poskytl do databáze podle § 88 odst. 1, dle písm. c) dokumenty nebo jiné záznamy týkající se poskytování, změny nebo zániku spotřebitelského úvěru, byly-li pořízeny, včetně záznamu o poskytnuté radě podle § 85 odst. 3, záznamu o indexu použitém podle § 102 odst. 5, popřípadě obchodní podmínky, byly-li součástí smluvního vztahu a dle písm. e) téhož ustanovení dokumenty nebo jiné záznamy uvedené v písmenech c) a d), pokud jeho jménem jednal jeho vázaný zástupce nebo zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru.

⁸⁵ Přijato ČNB dne 25.2.2019, pod č.j. 2019/023259/CNB/650

kterým práce s moderními technologiemi činila problém. Účastník řízení k tomuto pochybení dále uvádí, že proběhlo nové školení zástupců v této oblasti a obdobná pochybení se tedy již neopakují. Účastník řízení současně uvedl, že proškolení pracovníků v této oblasti probíhá průběžně tak, aby se neustále zlepšovala a precizovala jejich práce s mobilní aplikací, kterou účastník řízení a jeho pracovníci v terénu využívají v procesu ověřování úvěruschopnosti žadatele o úvěr.

123. Účastník řízení ve Vyjádření dále k věci uvedl, „že společnost dříve archivovala dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který považovala, v návaznosti na předchozí zavedenou praxi a zkušenosti v tomto segmentu trhu, za nezbytný. Nicméně v reakci na výsledky provedené Kontroly účastník řízení archivuje veškeré podklady sloužící k posouzení úvěruschopnosti každého žadatele tak, aby byla zaručena možnost rekonstruovat celý proces posuzování úvěruschopnosti.“
124. Účastník řízení současně uvedl, že „Společnost v současné době, v souladu s aktuálními vnitřními předpisy, klade důraz na uchovávání a archivaci potřebných podkladů, které slouží k posouzení úvěruschopnosti, zejména pak v případech, že žadatel žádá o nový úvěr, obnovený úvěr, souběžný úvěr či refinancovaný úvěr s navýšením splátky. Samostatní zprostředkovatelé/vázaní zástupci Společnosti neposílají k archivaci doklady od posuzovaného klienta pouze v případě, kdy se klient pohybuje ve sjednaném úvěrovém rámci, dále v případě, kdy má klient kvalitní historii splácení u Společnosti a je mu poskytován minimálně třetí úvěr, u něhož nedojde ke zvýšení pravidelné měsíční splátky, a v případě, že u uvedeného klienta nedošlo k žádným změnám majícím vliv na jeho schopnost splácet řádně dohodnuté pravidelné splátky, tak jako činil u předešlého spotřebitelského úvěru. Pracovníci oddělení vyhodnocování úvěrových rizik si mohou pak kdykoliv od samostatného zprostředkovatele/vázaného zástupce vyžádat zaslání všech potřebných dokladů, pokud mají pochybnosti o tom, že u daného klienta nedošlo k žádným změnám ovlivňujícím schopnost řádného splácení dohodnutých splátek. Ve všech ostatních případech Společnost dokumenty potřebné k posouzení úvěruschopnosti klienta řádně archivuje (tedy nový úvěr, souběžný úvěr, obnovený úvěr a refinancovaný úvěr s vyšší splátkou je vždy dokládán).“
125. Účastník řízení dále v Rozkladu uvádí, že „pokud jde o archivaci dokumentů pořizoval při posuzování spotřebitelského úvěru dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který považoval, v návaznosti na zavedenou praxi a zkušenosti v tomto segmentu trhu, za nezbytný a v návaznosti na výsledky provedené kontroly s platností od 1. 7. 2019 upravil pravidla a postupy pro zajištění plné rekonstruovatelnosti procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, viz. ČNB doložený Vnitřní předpis č. 2/2016. Účastník řízení dále připouští pochybení v oblasti archivace dokumentů a postupu při posuzování úvěruschopnosti, zároveň však dodává, že pochybení nelze považovat za systematická či úmyslná. V této souvislosti účastník řízení žádá, aby orgán dohledu bral v potaz míru administrativní zátěže, která je s některými požadavky ČNB na účastníka (účastníky trhu) a jeho pracovníky kladena a zohlednil tuto skutečnost při ukládání sankce.“
126. Účastník řízení dále konstatuje, že „přijal řadu nápravných opatření. Ačkoli tato nápravná opatření nemění nic na skutkových zjištěních, účastník žádá správní orgán o jejich významně vyšší zohlednění při ukládání sankce, neboť je zřejmá snaha účastníka k nápravě vytýkaných pochybení, tedy proaktivní přístup účastníka“.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

127. K námitce účastníka řízení týkající se pořizování dokumentace a jiných záznamů v rozsahu, který považoval za nezbytný, a dále k tomu, že nebylo úmyslem účastníka řízení porušovat příslušná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru, správní orgán sděluje, že tuto námitku považuje za irelevantní, neboť účastník řízení působí na trhu již od 9. 6. 2011, přičemž od 11. 3. 2018 disponuje povolením k poskytování

spotřebitelských úvěrů podle nové právní úpravy, je tedy nepochybné, že se jedná o profesionála na trhu, který by měl být s právními předpisy seznámen a být si vědom, jakou administrativní zátěž oblast jeho podnikání obnáší, a proto není možné přejít jeho pochybení, kterých se při své činnosti dopustil.

128. Účastník řízení současně nepopírá, že nedisponoval příslušnými doklady k prokázání výše měsíčních příjmů žadatelů, smlouvami o úvěru a některými dalšími dokumenty. Lze tedy uzavřít, že účastník řízení nepořizoval a neuchovával veškeré potřebné dokumenty, které byly v průběhu kontaktu se žadatelem pořízeny a nebyl tak schopen rekonstruovat celý proces poskytování spotřebitelského úvěru a doložit provedení úkonů, které by hodnověrně osvědčily řádné plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.
129. Správní orgán vzal na vědomí účastníkem řízení deklarovaná a přijatá opatření k nápravě a přihlédl k nim jako k polehčující okolnosti (viz odůvodnění pokuty). Tato skutečnost však nic nemění na skutkových zjištěních uvedených výše. Účinnost těchto kroků je možno posoudit až v rámci případné další kontroly provedené správním orgánem u účastníka řízení.
130. Pokud jde o námitku účastníka řízení, že pochybení ve věci archivace dokumentů a záznamů o posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr nelze považovat za systematické či úmyslné, správní orgán konstatuje, že účastník řízení se tohoto protiprávního jednání dopouštěl po celé kontrolní období, což vyplývá z dat uzavření jednotlivých smluv o spotřebitelském úvěru, tudíž je možno jeho jednání v návaznosti na porušování povinností stanovené v ustanovení § 78 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru označit za systematické.
131. K tvrzení účastníka řízení, že pochybení ve věci archivace dokumentů a záznamů o posouzení úvěruschopnosti žadatelů o úvěr nelze považovat za úmyslné, správní orgán uvádí, že přestupek dle § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru je přestupkem založeným na principu objektivní odpovědnosti, u kterého se zavinění nezkloumá.
132. Podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 75 téhož zákona je účastník řízení jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen s odbornou péčí posoudit úvěruschopnost každého spotřebitele, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů, přičemž poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
133. Aby účastník řízení byl schopen prokázat skutečnost, že řádně splnil povinnost, jež mu ukládá § 86 odst. 1 ve spojení s § 75 zákona o spotřebitelském úvěru, musí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru pořizovat a uchovávat dokumenty a jiné záznamy v takovém rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení plnění této zákonem stanovené povinnosti. Účastník řízení však potřebné dokumenty a záznamy v takovém rozsahu nearchivoval, což sám připouští, když mimo jiné uvádí, že upravil pravidla a postupy pro zajištění plné rekonstruovatelnosti procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s platností od 1. 7. 2019. Správní orgán tak považuje námitky účastníka řízení za nedůvodné.
134. Účastník řízení v rámci svých námitek žádá, aby orgán dohledu bral v potaz míru administrativní zátěže, která je s některými požadavky ČNB na účastníka řízení (účastníky trhu) a jeho pracovníky kladena. K tomu správní orgán konstatuje, že požadavky kladené na účastníka řízení (a další nebankovní poskytovatele

spotřebitelských úvěrů podle zákona o spotřebitelském úvěru) vyplývají z právních předpisů a Česká národní banka, je orgánem, který pouze dohlíží na plnění příslušných právních povinností.

135. Pokud jde o přijatá nápravná opatření, správní orgán konstatuje, že k nápravným opatřením přihlédl jako k polehčující okolnosti. Tato skutečnost však nezpochybňuje správním orgánem zjištěný skutkový stav a nemůže tedy vést k zániku delikt ní odpovědnosti účastníka řízení. Účinnost nápravných opatření přijatých účastníkem řízení je možno posoudit toliko v rámci případné další kontroly provedené Českou národní bankou u účastníka řízení.
136. **S ohledem na uvedené skutečnosti má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 12.3.2018 do 28.11.2018 postupoval v rozporu s požadavky ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru, neboť v 52⁸⁶ prověřovaných úvěrových případech neuchovával dokumenty nebo jiné záznamy týkající se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele včetně dokumentů nebo jiných záznamů týkajících se poskytování spotřebitelského úvěru v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.**

Odůvodnění pokuty

137. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že přestupky podle tohoto právního předpisu projednává Česká národní banka. Správní orgán je tak legitimován projednat všechny předmětné přestupky.
138. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru a naplnil tím pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno výše v tomto odůvodnění, tj. dopustil se v rámci vícečinného souběhu přestupků dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b), § 154 odst. 1 písm. e), § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze **zásady absorpce** zakotvené v ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona, ze které vyplývá, že v případě, kdy správní orgán ukládá účastníkovi řízení sankci za dva nebo více přestupků projednávaných ve společném řízení, ukládá trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Za přestupky uvedené ve výroku ad (i) a (ii) tohoto rozhodnutí lze shodně uložit pokutu v maximální výši 20 000 000 Kč, za přestupek uvedený ve výroku ad (iii) tohoto rozhodnutí lze uložit pokutu do 5 000 000 Kč. V případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, ukládá správní orgán trest za přestupek nejzávažnější. Správní orgán jako nejzávažnější přestupek hodnotí porušení ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, tedy přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, který byl vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše pokuty. Správní orgán dále uvádí, že při určení druhu a výměry trestu přihlédl ke kritériím uvedeným v ustanovení § 37 přestupkového zákona.
139. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, ohrožuje **významný zájem chráněný zákonem**, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru ze strany

⁸⁶ Jedná se o smlouvy č. [REDACTED]

nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které by pro spotřebitele mělo negativní následky (např. insolvenční a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace). Předmětnou úpravou je chráněn i celospolečenský zájem na minimalizaci negativních jevů spojených s insolvenční spotřebitelů, tedy exekuce, ztráta motivace k výdělečné činnosti, ztráta daňových příjmů státu a naopak nárůst výdajů na sociální dávky.⁸⁷ Účastník řízení tak svým jednáním ohrozil zejména zájem na ochraně neprofesionálních zákazníků na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako velmi vysokou, neboť odborné, komplexní a důkladné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru je elementárním předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru a tedy naplnění jednoho z hlavních účelů zákona o spotřebitelském úvěru, a to i v případě „refinancovaných úvěrů“.

140. Obdobně závažné je jednání účastníka řízení uvedené ve výroku ad (i), tedy nedodržování zavedených pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, jednání ve výroku ad (iii), kdy účastník řízení neuchovával dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Správní orgán k nim přihlédl jako k přitěžující okolnosti v souladu s ustanovením § 40 písm. b) přestupkového zákona.
141. K možné liberaci účastníka řízení dle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupkům uvedeným v tomto rozhodnutí zabránil. Správnímu orgánu nejsou známy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by účastník řízení vyvinul dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností stanovených mu zákonem o spotřebitelském úvěru.
142. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí)⁸⁸ a popř. modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu).⁸⁹ S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se jeví uložení pokuty.
143. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil dle § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.
144. Dále správní orgán zkoumal v souladu s § 37 písm. i) přestupkového zákona, zda nestanovuje starší úprava zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 3.1.2019, za uvedené přestupky správní trest mírnější, nežli úprava ve znění účinném v době vydání tohoto rozhodnutí, a dospěl k závěru, že nikoliv.
145. Ustanovení § 38 přestupkového zákona stanoví, že povaha a závažnost přestupku je dána zejména mimo jiné významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, významem a rozsahem následku přestupku, způsobem spáchání přestupku, okolnostmi spáchání přestupku a délkou doby, po kterou trvalo protiprávní

⁸⁷ Srov. Zákon o spotřebitelském úvěru, 1. vydání, 2017, s. 425 – 435 (SLANINA, JEMELKA, VETEŠNÍK, WACHTLOVÁ, FLÍDR).

⁸⁸ Viz ustanovení § 35, § 45, § 47 až 50 přestupkového zákona.

⁸⁹ Viz ustanovení § 42 až § 44 přestupkového zákona.

jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.

146. Kromě výše uvedeného významu zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, je povaha a závažnost přestupků spáchaných účastníkem řízení v posuzovaném případě dána rovněž významem a rozsahem následků přestupku. Co se týče **následků**, resp. **účinků** způsobených protiprávním jednáním, k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli, škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku tak není podmínkou pro vznik odpovědnosti za delikt ní jednání účastníka řízení.
147. Z hlediska **způsobu spáchání** přestupku správní orgán konstatuje, že účastník řízení se přestupků ad (i), (ii) a (iii) dopustil omisivním jednáním, tedy nekonáním tam, kde měl konat, nicméně protiprávnosti svého opomenutí si vzhledem ke svým odborným znalostem měl být účastník řízení vědom.
148. V projednávaném případě se jedná o přestupky založené na principu objektivní odpovědnosti, tedy odpovědnosti za výsledek, kdy se konkrétní zavinění nezkoumá. Účastník řízení si však jako nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů musí být bezesporu vědom, že řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je jednou z jeho základních povinností.
149. Správní orgán uvádí k **povaze činnosti** účastníka řízení, že tento je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž tuto činnost vykonává za účelem podnikání a tvorby zisku. V případě účastníka řízení se jedná o profesionála, který působí na trhu od 9. 6. 2011 a od 11. 3. 2018 pak disponuje plnohodnotným povolením k poskytování spotřebitelských úvěrů podle nové právní úpravy. K tomu, aby se seznámil s novou právní úpravou, měl k dispozici přechodné období, od 1. 12. 2016 do 11. 3. 2018 kdy byl evidován jako žadatel o povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů, kdy mimo jiné musel prokazovat, že jsou mu jednotlivé povinnosti vyplývající z nové právní úpravy známy.
150. Správní orgán vzal při rozhodování o stanovení konkrétní výše pokuty za spáchané přestupky v úvahu jako **polehčující okolnost** skutečnost, že účastník řízení zjednal či deklaroval, že zjedná nápravu některých zjištěných nedostatků ve své činnosti v návaznosti na provedenou kontrolu (viz výše) a také skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán.
151. Naopak jako **příťažující okolnost** zvyšující závažnost delikt ního chování účastníka řízení správní orgán považuje skutečnost, že účastník řízení spáchal více přestupků. Správní orgán též přihlédl k tomu, že se účastník řízení dopouštěl porušování některých povinností opakovaně po celé kontrolní období, cca 8 měsíců, což zvyšuje závažnost jednání účastníka řízení.
152. Správní orgán je přesvědčen, že s ohledem na represivní funkci sankce a generální prevenci je na místě uložit účastníku řízení za vytykána jednání peněžitou sankci tak, aby dal ostatním účastníkům trhu na vědomí, že vytykána jednání považuje za závažná porušení povinností, jejichž neplnění musí být trestáno a vynucováno. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti

spáchaných přestupků, zejména ke způsobu jejich spáchání a jejich následkům a k okolnostem, za nichž byly spáchány, jakož i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v dolní polovině zákonné sazby.

153. S přihlédnutím ke všem výše uvedeným skutečnostem správní orgán rozhodl stanovit pokutu ve výši 6 000 000 Kč (slovy: šest milionů korun českých), když pokuta odráží skutkové okolnosti posuzovaných přestupků a poslední známé **majetkové poměry účastníka řízení**, jehož výsledek hospodaření po zdanění činil v roce 2019 20 601 000 Kč, vlastní kapitál za rok 2019 činil 135 578 000 Kč a čistý obrat v roce 2019 činil 207 721 000 Kč, výsledek hospodaření po zdanění v roce 2020 činil 7 904 000 Kč, vlastní kapitál za rok 2020 činil 93 481 724 Kč a čistý obrat za rok 2020 činil 171 034 000 Kč. Podle výkazu zisku a ztráty ke dni 30.6.2021 činil výsledek hospodaření po zdanění 6 253 000 Kč a čistý obrat 79 977 000 Kč. Majetkové poměry správní orgán zohlednil včetně poklesu výsledku hospodaření v roce 2020 a v roce 2021, byť měl k dispozici pouze údaje k 30.6.2021.
154. Správní orgán při stanovení výše pokuty vycházel také ze skutečnosti, že pokuta ve stanovené výši nebude pro účastníka řízení nijak likvidační (i při zohlednění poklesu hospodářského výsledku v roce 2020, 2021). Nadto, jak sám účastník řízení uvedl v Rozkladu, ke změně majetkových poměrů došlo v důsledku snížení počtu uzavřených úvěrových smluv v důsledku zprísnění podmínek pro posuzování úvěruschopnosti potenciálních klientů a dodržováním postupů zavedených v upravených vnitřních předpisech. Z čehož mimo jiné vyplývá, že účastník řízení dosahoval v kontrolovaném období zisku, mimo jiné tím, že nedodržoval povinnosti stanovené v zákoně o spotřebitelském úvěru.
155. V souvislosti s likvidační pokutou správní orgán uvádí, že za likvidační pokutu byla v judikatuře Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu označována pokuta, která je sto zapříčinit konec podnikatelské činnosti sankcionovaného subjektu, nebo eliminaci veškeré podnikatelské činnosti sankcionovaného subjektu na splacení pokuty. Za likvidační pokutu naopak není považována pokuta, která omezí přiměřeným způsobem sankcionovaný subjekt v jeho podnikatelské činnosti⁹⁰. Účastník řízení však žádnou z těchto skutečností nenamítal, ani nedoložil. Současně správní orgán sdílí názor Nejvyššího správního soudu⁹¹: „aby pokuta za přestupek naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu. Ta v sobě vždy zahrnuje jak typovou závažnost, kterou zákonodárce vyjádřil již rozpětím zákonné sazby pro uložení pokuty, tak individuální závažnost protiprávního jednání v konkrétním případě.“ Správní orgán tedy konstatuje, že zjištěná pochybení spočívající v porušení ZSÚ ve svém souhrnu představují vysokou míru závažnosti, neboť zasahují do základních povinností účastníka řízení jako nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a jejich odůvodnění uvedené v napadeném rozhodnutí je dostatečným podkladem pro uložení sankce ve výši 6 000 000 Kč.
156. Správní orgán v této souvislosti uvádí, že se nejedná o tendenci správního orgánu zvyšovat nebankovním poskytovatelům spotřebitelských úvěrů pokuty, ale o zohlednění všech skutečností, které vedly k porušení povinností uložených zákonem o spotřebitelském úvěru, postup v souladu se zásadou individualizace sankce s přihlédnutím k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho

⁹⁰ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Afs 18/2007 – 81 ze dne 31. března 2009: „K námitkám obsaženým v žalobě a kasační stížnosti je možno dodat, že peněžitá sankce má ve většině případů za následek určité omezení v následné činnosti sankcionovaného subjektu. Pokud by tomu tak nebylo, je možno pochybovat, zda takováto sankce plní svůj účel (včetně preventivního). To, že se jedná i o určité omezení v činnosti, kterou je možno označit jako veřejně prospěšnou, neznamená, že by v takovýchto případech bylo vyloučeno uložení pokuty.“

⁹¹ Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133.

následkům, k okolnostem, za nichž byl přestupek spáchán, k pohnutkám a k osobě pachatele, jak je uvedeno výše. Správní orgán při stanovení výše pokuty současně hodnotí i další okolnosti, jako je počet uzavřených úvěrových smluv, objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů a počet smluv, u nichž v důsledku prodlení spotřebitelů došlo k zesplatnění smluv.

157. V této souvislosti správní orgán uvádí, že účastník řízení uzavřel v kontrolovaném období (12.3.2018 – 28.11.2018) 8 268 úvěrových smluv v objemu 265 000 000 Kč, z toho je 2617 (31,65%) smluv, u nichž došlo k prodlení a počet smluv, u nichž v důsledku prodlení spotřebitelů došlo k zesplatnění činí 67. Oproti tomu jiní srovnatelní nebankovní poskytovatelé, kterým byla Českou národní bankou uložena pokuta, uzavřeli nižší počet úvěrů, v menším objemu a s nižším čistým obratem, např. společnost Creditstar Czech s.r.o., které byla uložena pokuta ve výši 4 000 000 Kč uzavřela v kontrolovaném období 3403 úvěrových smluv v objemu 28 000 000 Kč, přičemž její čistý obrat činil v roce 2017 15 008 000 Kč, v roce 2018 21 425 000 Kč a v roce 2019 23 135 000 Kč.
158. Správní orgán současně považuje za nedůvodné tvrzení účastníka řízení, že se v jeho případě jedná o nepřiměřené či exemplární potrestání. Česká národní banka v případě nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru zavedla rozhodovací praxi, která zohledňuje jak poskytované služby, tak způsob jejich poskytování, jejich dopad na spotřebitele, ale i postavení nebankovního poskytovatele na trhu. Uložené sankce se i tak pohybují ve hranici zákonného rozpětí (viz např. Český triangel, a.s. byla uložena pokuta ve výši 2 000 000 Kč, dále pak společnosti Creamfinance Czech, s.r.o., pokuta 3 000 000 Kč, a společnosti Creditstar Czech s.r.o. pokuta ve výši 4 000 000 Kč).
159. Účastník řízení patří do skupiny poskytovatelů tzv. hotovostních neúčelových spotřebitelských úvěrů jiných než na bydlení uzavíraných na 60, 78 a 104 týdnů, splatných v týdenních splátkách. S ohledem na uvedené skutečnosti považuje správní orgán tento způsob poskytování spotřebitelských úvěrů pro spotřebitele za velmi rizikový. V případě účastníka řízení tak zjištěná pochybení a jejich rozsah a závažnost korelují s výší pokuty ukládané správním orgánem.
160. Na základě posouzení všech uvedených aspektů dospěl správní orgán k jednoznačnému závěru, že pokuta uložená v rámci dolní poloviny zákonné sazby ve výši **6 000 000 Kč (slovy: šest milionů korun českých), což odpovídá 30 % z horní hranice zákonné sazby**, odpovídá rovněž i závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení, okolnostem, za kterých se jej dopustil a zásadním způsobem nedopadá do majetkových poměrů účastníka řízení a uložená pokuta ve výši 6 000 000 Kč tedy plně koresponduje i s rozhodovací sankční praxí České národní banky.
161. K tvrzení účastníka řízení týkající se „působení několika subjektů na trhu, které nedodržují své zákonné povinnosti, čímž působí nekalosoutěžně ke konkurenčním subjektům, které jednají řádně a poctivě a k působení mnoha predátorských poskytovatelů nabízejících úvěry na internetových platformách, kde dochází k uzavření úvěrových smluv během několika minut a jejich nepostižení ze strany správního orgánu“ správní orgán konstatuje, že Česká národní banka netoleruje a neopomíjí závažná pochybení v žádné z oblastí dohledu nad finančním trhem, když tyto důsledně postihuje a odpovědným osobám pravidelně ukládá sankce, jak lze dohledat na internetových stránkách správního orgánu, a nejinak tomu je i v případě jak nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru, nad kterými ČNB vykonává dohled od účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, tak subjektů, které poskytují či nabízejí spotřebitelské

úvěry neoprávněně (viz např. za neoprávněné zprostředkování spotřebitelského úvěru byla Petru Bartákovi, jako podnikající fyzické osobě uložena sankce 1 000 000 Kč)⁹².

162. Ze všech výše uvedených důvodů rozhodla Česká národní banka tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění povinnosti uhradit náklady řízení

163. Podle ustanovení § 95 odst. 1 přestupkového zákona správní orgán uloží obviněnému, který byl uznán vinným, povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uloží správní orgán účastníkovi řízení, který vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částka je stanovena prováděcím předpisem ke správnímu řádu, kterým je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky 112/2017 Sb. (dále jen „Vyhláška“). Z ustanovení § 6 odst. 1 této Vyhlášky vyplývá, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč.
164. Vzhledem ke skutečnosti, že vedené správní řízení bylo, jak bylo podrobně podáno výše, vyvoláno porušením právní povinnosti účastníkem řízení, uložil mu správní orgán povinnost nahradit náklady tohoto správního řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

⁹² https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rozenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/detail/?entityId=S-Sp-2020/00223/CNB/573&backUrl=/cs/dohled-financni-trh/vykon-dohledu/pravomocna-rozhodnuti/pravomocna-rozhodnuti-cnb-v-rozenich-zahajenych-po-datu-1.1.2009/?susr_partners=*Bart%C3%A1k*@

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2022/91653/CNB/110 ze dne 8. září 2022, sp.zn. Sp/2019/251/573**

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 25. 5. 2022 a doplněného dne 8. 6. 2022 společností HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 26440334, se sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav, zastoupenou [REDAKCE], advokátem, č. ev. ČAK [REDAKCE], vykonávajícím advokacii jako společník v advokátní kanceláři [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], rozhodnutí České národní banky č. j. 2022/50710/570 ze dne 24. 5. 2022, sp. zn. Sp/2019/251/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) rozhodla takto:

Rozhodnutí České národní banky č. j. 2022/50710/570 ze dne 24. 5. 2022 se

- I. v části výroku I o správním trestu podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance mění tak, že slova „6 000 000 Kč (slovy: šest milionů korun českých)“ se nahrazují slovy „5 400 000 Kč (slovy: pět milionů čtyři sta tisíc korun českých)“,**
- II. ve zbytku podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance potvrzuje a rozklad se v tomto rozsahu zamítá.**

ODŮVODNĚNÍ

[1.] Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále „správní orgán prvního stupně“) na základě předchozí kontroly zahájila dne 12. 12. 2019 se společností HELP FINANCIAL s.r.o., IČO 26440334, se sídlem Ve Skalici 1393, Mladá Boleslav II, 293 01 Mladá Boleslav (dále „účastník řízení“) doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední č. j. 2019/129481/570 přestupkové řízení, neboť u společnosti zjistila v kontrolovaném období, tj. od 12. 3. 2018 do 28. 11. 2018, porušování zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o spotřebitelském úvěru“).

[2.] Dne 7. 10. 2021 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 2021/103489/570 (dále „původní rozhodnutí“), kterým účastníkovi řízení uložil pokutu ve výši 6 000 000 Kč za spáchání přestupků podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b), § 154 odst. 1 písm. e) a § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru. Dne 22. 10. 2021 podal účastník řízení proti rozhodnutí blanketní rozklad, který dne 11. 11. 2021 doplnil o odůvodnění.

[3.] Dne 20. 1. 2022 rozhodla bankovní rada rozhodnutím o rozkladu č. j. 2022/007809/CNB/110 (dále „rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí“), že se

původní rozhodnutí podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance ruší a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.

[4.] Dne 24. 5. 2022 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 2022/50710/570 (dále „napadené rozhodnutí“), kterým účastníka řízení uznal vinným, že v období od 12. 3. 2018 do 28. 11. 2018

- (i) nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená vnitřními předpisy č. 2/2016 a č. 14/2017 ani nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy pro její posuzování, když při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťoval a neověřoval deklarované příjmy a výdaje žadatelů o spotřebitelský úvěr, dále neověřoval, zda se údaje o příjmech a výdajích žadatelů uvedené v Evidenční kartě výrazně liší od příjmů a výdajů, které byly patrné z doložených dokumentů, a zda je nutné po žadatelích o spotřebitelský úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům uvedeným v Evidenční kartě, pokud se lišily od příjmů a výdajů patrných z doložených bankovních výpisů,
- (ii) řádně neposuzoval úvěruschopnost spotřebitele při poskytování spotřebitelských úvěrů, když z celkového vzorku 71 úvěrových složek
 - a) ve 34 úvěrových případech nedisponoval nezbytnými, spolehlivými, dostatečnými a přiměřenými informacemi dokládajícími deklarované příjmy a výdaje spotřebitelů, když v 10 úvěrových případech nedisponoval podklady, ze kterých by bylo možno ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele, a ve 24 úvěrových případech disponoval podklady dokládajícími výši měsíčních příjmů žadatele pouze k části deklarovaných příjmů, nebo uvedená výše příjmů neodpovídala průměru měsíčních příjmů dle předložených dokladů,
 - b) ve 22 úvěrových případech řádně neporovnal všechny informace o příjmech a výdajích spotřebitele, když ve 13 úvěrových případech byly příjmy žadatele mimo jiné dokládány čestným prohlášením třetí osoby o příspěvku na domácnost žadatele, aniž by tato třetí osoba byla na výdajové straně zahrnuta do celkového počtu členů domácnosti, a dále v 9 úvěrových případech byl mezi příjmy žadatele započítán příspěvek určený na péči o třetí osobu vyplácený ve prospěch žadatele, přičemž tato třetí osoba si příspěvek nezahrnula v žádosti o spotřebitelský úvěr do svých výdajů,
 - c) v 18 úvěrových případech neověřil informace o úvěrech poskytnutých žadateli jinými poskytovateli spotřebitelských úvěrů, když v 9 úvěrových případech nebyly doloženy smlouvy o úvěrech či podklady, na základě kterých by mohl ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplacených zůstatků úvěrů poskytnutých jinými společnostmi, a v dalších 9 úvěrových případech nezohlednil výdaje na další úvěry, a to přesto, že z předložených dokumentů vyplývalo, že žadatelé měli stále aktivní úvěry u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, nebo je zohlednil jen částečně, a současně ve 2 úvěrových případech z nich neproověřil ani rozpory mezi deklarovanými informacemi o úvěrech v nové žádosti o úvěr a informacemi, kterými disponoval o výši dalších úvěrů spotřebitele,
 - d) v 50 případech refinancovaných smluv řádně neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o spotřebitelský úvěr, neboť nevkládal do svého informačního systému příjmy žadatelů o další úvěr, které pak nemohly být při posuzování úvěruschopnosti zohledněny, a současně na straně výdajů nezohledňoval splátku předchozího úvěru žadatele,
- (iii) neuchovával dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.

Svým jednáním účastník řízení porušil:

ad (i) povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona,

ad (ii) povinnost stanovenou v ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (iii) povinnost stanovenou v ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru,

čímž se dopustil přestupků:

ad (i) podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (ii) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (iii) podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení ve výroku I napadeného rozhodnutí uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 6 000 000 Kč. Ve výroku II napadeného rozhodnutí byla dále účastníkovi řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[5.] Napadené rozhodnutí bylo doručeno účastníkovi řízení prostřednictvím datové schránky jeho právního zástupce dne 24. 5. 2022.

[6.] Dne 25. 5. 2022 podal účastník řízení proti napadenému rozhodnutí blanketní rozklad, který dne 8. 6. 2022 doplnil o odůvodnění. Účastník řízení v rozkladu ve vztahu ke zjištěnému porušení povinnosti dodržovat vnitřní předpisy pro posuzování úvěruschopnosti přiznává, že některá pravidla upravil odlišně od vnitřních předpisů, ale namítá, že tak nečinil ani úmyslně, ani systematicky a snažil se o nápravu svých pochybení, a dodává, že řádné zjištění úvěruschopnosti žadatele o úvěr není vždy možné zajistit. Také ve vztahu k porušení povinnosti archivace dokumentů a záznamů o posouzení úvěruschopnosti účastník řízení uznává svá pochybení, namítá však, že nebyla činěna úmyslně ani systematicky, a odkazuje na svou snahu o nápravu vytýkaných pochybení. Účastník řízení dále namítá nesplnění pokynu bankovní rady týkajícího se refinancovaných úvěrů, uloženého správnímu orgánu prvního stupně v rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí, a nesouhlasí s uloženou sankcí. Účastník řízení napadá rozhodnutí v celém rozsahu a žádá, aby bankovní rada správní řízení zastavila, případně napadené rozhodnutí zrušila a vrátila k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně, případně aby napadené rozhodnutí změnila a snížila uloženou pokutu.

[7.] ***V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.***

[8.] Bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a zjistil rozhodné skutečnosti odůvodňující vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

[9.] Bankovní rada dále konstatuje, že v průběhu nového projednání případu účastníka řízení došlo k přehodnocení jedné z přitěžujících okolností. Správní orgán prvního stupně v rámci rozhodování o výši pokuty v napadeném rozhodnutí nepřihlédl k jednání popsanému v bodech 129 a 130 původního rozhodnutí, které bylo v původním rozhodnutí hodnoceno jako jedna z přitěžujících okolností. Tato změna se však nijak neprojevila ve výši uložené pokuty, tj. pokuta uložená v napadeném rozhodnutí zůstala ve stejné výši jako pokuta uložená v původním rozhodnutí. V tomto ohledu bankovní rada konstatuje vadu napadeného rozhodnutí způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť vzhledem k upuštění od jedné z přitěžujících okolností měla být podle bankovní rady přiměřeně snížena výše uložené pokuty, pokud nebyl dán důvod pro jiné rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí podle bankovní rady nevyplývá žádný důvod pro zachování stejné výše pokuty jako v původním rozhodnutí a ani

bankovní rada žádný důvod pro tento postup neshledala. Tuto vadu napadeného rozhodnutí je možné odstranit v řízení na druhém stupni, aniž by tím došlo k zásahu do práv účastníka řízení.

[10.] K námitkám účastníka řízení bankovní rada obecně konstatuje, že účastník řízení uplatňuje v rozkladu námitky v takřka identické podobě jako ve svém rozkladu proti původnímu rozhodnutí, přičemž bankovní rada se k těmto námitkám podrobně vyjádřila v rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí. Proto odkazuje na jejich vypořádání v rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí (konkrétně na jeho body 11 až 17 ve vztahu k dodržování vnitřních předpisů pro posuzování úvěruschopnosti žadatelů o úvěr a na jeho body 19 až 23 ve věci archivace dokumentů a záznamů o posouzení úvěruschopnosti) a rovněž na odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k jednotlivým zjištěným nedostatkům v činnosti účastníka řízení, neboť se ztotožňuje s vypořádáním obdobných námitek účastníka řízení uplatněných v řízení na prvním stupni ze strany správního orgánu prvního stupně. K nově uplatněným námitkám, které se týkají refinancovaných spotřebitelských úvěrů a výše pokuty, uvádí bankovní rada následující skutečnosti.

I. K tzv. refinancování úvěrů

[11.] *Účastník řízení namítá, že správnímu orgánu prvního stupně bylo podle bodu 24 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí uloženo, aby vymezil skutek, kterého se účastník řízení dopustil podle výroku I (iv) původního rozhodnutí, a doložil závěry související se zjištěním ve věci refinancování spotřebitelských úvěrů. Výroková část napadeného rozhodnutí však výrok I (iv) neuvádí a současně napadené rozhodnutí neobsahuje ani vymezení a doložení závěrů správního orgánu prvního stupně dle výše uvedeného pokynu bankovní rady. Účastník řízení namítá, že napadené rozhodnutí se zabývá záležitostmi souvisejícími s refinancováním úvěrů výlučně ve vztahu k výroku I (ii) písm. d), kde jsou v příslušných pasážích uvedena identická skutková zjištění týkající se refinancování jako v původním rozhodnutí, a tedy napadené rozhodnutí neobsahuje žádné stanovisko správního orgánu prvního stupně s doložením jeho závěrů, které mělo být v napadeném rozhodnutí obsaženo podle rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí.*

[12.] Bankovní rada považuje tuto námitku účastníka řízení za nedůvodnou.

[13.] Rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí obsahovalo v bodě 24 pokyn pro správní orgán prvního stupně týkající se tzv. refinancování úvěrů. Podle tohoto pokynu měl správní orgán prvního stupně v novém řízení: „i) vymezit skutek, kterého se účastník řízení dopustil podle výroku I. (iv), ve výroku tak, aby odpovídal jeho popisu v odůvodnění rozhodnutí, ii) doložit závěr, že účastník řízení poskytoval žadatelům o „refinancovaný“ úvěr informaci o poskytování „slevy“ a iii) doložit závěr, že účastník řízení vědomě poškozoval spotřebitele v souvislosti s hrazením poplatků za zpracování úvěru a poplatků za hotovostní inkaso při „refinancování“ úvěru.“.

[14.] Bankovní rada konstatuje, že správní orgán prvního stupně v návaznosti na zjištěné vady původního rozhodnutí (viz body 6 a 7 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí) v napadeném rozhodnutí již účastníkovi řízení nepřičítá jednání spočívající v poskytování informace o „slevě“ zájemcům o spotřebitelský úvěr a požadování poplatků za poskytnutí dalšího úvěru a poplatků za hotovostní inkaso v souvislosti s „refinancováním“ úvěrů. Tato jednání nejsou v napadeném rozhodnutí ani zmíněna. Účastníkovi řízení je v napadeném rozhodnutí ve vztahu k refinancovaným úvěrům dáváno za vinu výlučně jeho jednání spočívající v tom, že v 50 případech refinancovaných smluv řádně neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých žadatelů o spotřebitelský úvěr, jelikož nevkládal do svého informačního systému příjmy žadatelů o další úvěr, které pak nemohly být při posuzování úvěruschopnosti zohledněny, a současně na straně výdajů nezohledňoval splátku předchozího úvěru žadatele. V důsledku této změny v hodnocení jednání účastníka řízení se staly obsoletními pokyny bankovní rady v bodě 24 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí, konkrétně pokyny

ad ii) „doložit závěr, že účastník řízení poskytoval žadatelům o „refinancovaný“ úvěr informaci o poskytování „slevy““, a ad iii) „doložit závěr, že účastník řízení vědomě poškozoval spotřebitele v souvislosti s hrazením poplatků za zpracování úvěru a poplatků za hotovostní inkaso při „refinancování“ úvěru“.

[15.] Co se týče pokynu bankovní rady v bodě 24 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí ad i), aby správní orgán prvního stupně vymezil skutek, kterého se účastník řízení dopustil podle výroku I (iv) původního rozhodnutí, tak, aby odpovídal jeho popisu v odůvodnění rozhodnutí, bankovní rada konstatuje, že po změně odůvodnění týkajícího se skutku, kterého se měl účastník řízení dopustit při poskytování refinancovaných smluv podle výroku I (iv) původního rozhodnutí, odpovídá vymezení tohoto skutku v napadeném rozhodnutí¹ jeho popisu v odůvodnění rozhodnutí. S ohledem na tuto skutečnost se stal obsoletním též pokyn bankovní rady ad i) v bodě 24 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí a současně napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost jako původní rozhodnutí (viz bod 6 rozhodnutí o rozkladu proti původnímu rozhodnutí).

[16.] V této souvislosti bankovní rada konstatuje, že pokud jde o označení části spotřebitelských smluv za „refinancované“ a pojem „refinancování“ smluv, správní orgán prvního stupně vychází v napadeném rozhodnutí (stejně jako v původním rozhodnutí) z definic účastníka řízení. Za refinancované smlouvy jsou v napadeném rozhodnutí označeny ty spotřebitelské smlouvy, které za „refinancované“ označuje sám účastník řízení (viz body 94 a 95 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada pro úplnost dodává, že označení konkrétní smlouvy není pro účely posouzení splnění povinnosti účastníka řízení podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru relevantní.

II. K výši pokuty a ke změně napadeného rozhodnutí

[17.] *Účastník řízení nesouhlasí s uložením sankce, jakož ani s výší uložené sankce. Účastník řízení namítá, že napadeným rozhodnutím mu byla uložena pokuta ve stejné výši jako v původním rozhodnutí, kterým byl účastník řízení uznán vinným za čtyři přestupky. Účastník řízení má za to, že vzhledem k tomu, že v napadeném rozhodnutí byl shledán vinným za tři přestupky, měla být výše pokuty uložené v napadeném rozhodnutí nižší než výše pokuty uložené v původním rozhodnutí. Účastník řízení dále namítá, že z pravomocných rozhodnutí České národní banky v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů uveřejněných na webových stránkách vyplývá, že ve skutkově podobných případech byly uloženy nepoměrně nižší sankce, správní orgán prvního stupně tak postupoval v rozporu se svou zavedenou rozhodovací praxí², a tím porušil zásadu legitimního očekávání. Účastník řízení je podle svého názoru nepřiměřeně trestán v rozporu s dosavadní rozhodovací praxí České národní banky a soudní judikaturou. Účastník řízení dále připouští, že přijetí nápravných opatření jej nezbavuje odpovědnosti za dotčené přestupky, ale namítá, že již provedená kontrola ze strany České národní banky „měla na něj represivní i preventivní funkci“. Účastník řízení odkazuje na předložené údaje o svých majetkových poměrech, z nichž vyplývá, že od roku 2019 u něj došlo k velkému poklesu jak ve výsledcích hospodaření (výsledek hospodaření po zdanění v roce 2020 činil 14 215 000 Kč, což je pokles o více než 6 mil. Kč oproti roku 2019, a výsledek hospodaření před zdaněním ke dni 30. 6. 2021 činil 6 253 000 Kč, tj. pokles oproti roku 2020 byl o více než polovinu), tak v čistém obrátu (v roce 2019 činil čistý obrát 207 721 000 Kč, v roce 2020 171 061 000 Kč a ke dni 30. 6. 2021 79 977 000 Kč). Účastník řízení namítá též pokles v hodnotách tržeb z prodeje výrobků a služeb. Vzhledem k těmto okolnostem považuje účastník řízení výši uložené sankce za zcela nepřiměřenou a zásadním způsobem ovlivňující jeho majetkové poměry. Účastník řízení dále namítá, že působí na trhu od roku 2018 a jedná se o jeho první porušení zákona,*

¹ V napadeném rozhodnutí ve výroku I (ii) písm. d). K přesunu viz bod 19 tohoto rozhodnutí.

² Účastník řízení v rozkladu proti původnímu rozhodnutí uvádí tabulku se čtyřmi případy, které jsou podle něj srovnatelné s jeho případem. Konkrétně se jedná o případy společností Rerum Finance, s.r.o., Creamfinance Czech, s.r.o., Český Triangl, a.s., a Creditstar Czech s.r.o.

a vzhledem k „praxi a sankční minulosti řady jiných subjektů působících na trhu“ žádá, aby tato okolnost byla adekvátně zohledněna při stanovování výše pokuty. S odkazem na změnu v relevantní právní úpravě účastník řízení namítá, že si byl nejistý ve výkladu řady ustanovení nového zákona, přičemž jeho záměrem nebylo porušení žádného právního předpisu či vnitřního předpisu, a proto po udělení licence přijal opatření a postupy tak, aby vyhověl zákonným požadavkům. Účastník řízení dále žádá o zohlednění jeho maximální součinnosti při kontrole a během tohoto správního řízení.

[18.] Bankovní rada považuje námitky účastníka řízení za nedůvodné. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se správní orgán prvního stupně v bodech 137 až 162 napadeného rozhodnutí důsledně zabýval všemi kritérii podstatnými pro volbu druhu a výše správního trestu. Správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se zásadou individualizace sankce, neboť přihlížel k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k jeho pohnutkám a k osobě pachatele, jak je zřejmé z jednotlivých bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí.

[19.] Co se týče namítaného rozdílu v počtu přestupků, bankovní rada odkazuje na své vyjádření v poznámce pod čarou č. 1 tohoto rozhodnutí. Počet přestupků, skutků a jejich popis ve výroku napadeného rozhodnutí je stejný jako v původním rozhodnutí. Skutek uvedený ve výroku I (iv) původního rozhodnutí je nyní uveden v části výroku I (ii) písm. d) napadeného rozhodnutí, přičemž jeho popis i právní kvalifikace se oproti původnímu rozhodnutí nezměnily. Uvedený skutek se týkal výlučně jednání spočívajícího v řádném neposuzování úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr v 50 případech refinancovaných smluv. V napadeném rozhodnutí je tento skutek zařazen pod výrok I (ii), který zahrnuje rovněž jednání spočívající v nedostacích při posuzování úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr, ovšem bez ohledu na označení smlouvy, tedy zahrnuje celý vzorek 71 úvěrových složek, včetně případů refinancovaných smluv. Taková struktura výroku napadeného rozhodnutí je podle bankovní rady logická a srozumitelná, neboť pro zvláštní přístup k refinancovaným smlouvám není co do hodnocení splnění povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost žadatelů o spotřebitelský úvěr podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru právní důvod. Podle bankovní rady je tedy namístě posuzovat jednání účastníka řízení spočívající v řádném neposuzování úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr bez ohledu na označení spotřebitelské smlouvy účastníkem řízení, a v souladu s tím pak všechna zjištěná protiprávní jednání zahrnout pod jeden bod výroku. Změna ve výrokové části je ryze formální a nemá žádný vliv na posouzení případu ani na uloženou sankci. Ve vztahu k této – pouze formální – změně ve výroku je požadavek účastníka řízení na snížení výše pokuty podle bankovní rady nedůvodný.

[20.] K námitkám účastníka řízení, že správní orgán prvního stupně nepostupoval podle zavedené rozhodovací praxe a soudní judikatury, a porušil tak zásadu legitimního očekávání a účastníka řízení nepřiměřeně trestá, bankovní rada předně upozorňuje, že není vhodné posuzovat adekvátnost výše uložené pokuty odkazem na jiná rozhodnutí způsobem, jak to činí účastník řízení, a to i v případě sankcí uložených za protiprávní jednání, která jsou v jiných případech právně kvalifikována stejně jako protiprávní jednání účastníka řízení. Každý případ je nutné posuzovat individuálně, s ohledem na všechny relevantní skutkové okolnosti případu a závažnost protiprávního jednání. Česká národní banka v minulých letech provedla u některých osob zapsaných v registru vedeném Českou národní bankou jako „Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru“ kontroly na místě. Na základě zjištění vyplývajících z těchto kontrol Česká národní banka v případě nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru zavedla rozhodovací praxi, která zohledňuje jak poskytované služby, tak způsob jejich poskytování, jejich dopad na spotřebitele a postavení nebankovního poskytovatele na trhu. Například společnosti Český triangel, a.s.,³ uložila Česká národní banka pokutu ve výši

³ Rozhodnutí č. j. 2020/86631/570 ze dne 7. 7. 2020.

2 000 000 Kč, společnosti Creamfinance Czech, s.r.o., pokutu ve výši 3 000 000 Kč⁴ a společnosti Creditstar Czech s.r.o.⁵ pokutu ve výši 4 000 000 Kč. Tyto případy nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru se sice podobají případu účastníka řízení co do spáchaných přestupků, avšak všechny případy se podstatně liší nižším počtem poskytnutých úvěrů, menším objemem úvěrů a nižším čistým obratem společností⁶. Jedná se tedy o případy s naprosto nesrovnatelnou intenzitou spáchaných porušení. Účastník řízení tyto okolnosti jednotlivých případů zcela opomíjí. Vzhledem k uvedeným skutečnostem pokuta uložená účastníkovi řízení s rozhodovací sankční praxí České národní banky podle bankovní rady plně koresponduje.

[21.] Bankovní rada konstatuje, že k nápravným opatřením přijatým účastníkem řízení správní orgán prvního stupně přihlédl jako k polehčující okolnosti, jak vyplývá z bodů 129, 135 a 150 napadeného rozhodnutí. Bankovní rada dodává, že přijetí nápravných opatření nezpochybňuje správním orgánem prvního stupně zjištěný skutkový stav a nemůže vést k zániku deliktů odpovědnosti účastníka řízení. Účinnost nápravných opatření přijatých účastníkem řízení je možno posoudit až v rámci případné další kontroly provedené Českou národní bankou u účastníka řízení, což vylučuje připuštění námitky účastníka řízení, že již provedená kontrola měla dostatečný represivní i preventivní dopad.

[22.] K námitkám účastníka řízení, že výše pokuty je zcela nepřiměřená jeho majetkovým poměrům, bankovní rada konstatuje, že správní orgán prvního stupně detailně zkoumal majetkové poměry účastníka řízení a zabýval se přiměřeností výše pokuty vzhledem k majetkovým poměrům účastníka řízení, přičemž bankovní rada souhlasí s jeho závěry v bodech 153, 154 a 155 napadeného rozhodnutí.

[23.] K námitce účastníka řízení, že působí na trhu od roku 2018 a jedná se o jeho první porušení zákona a že tato skutečnost by měla být adekvátně zohledněna při stanovování výše pokuty, bankovní rada odkazuje na bod 150 napadeného rozhodnutí, který dokládá, že správní orgán prvního stupně přihlédl ke skutečnosti, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení v souvislosti s přestupkem v oblasti finančního trhu vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán, a to jako k polehčující okolnosti.

[24.] K námitce účastníka řízení, že si byl nejistý ve výkladu řady ustanovení nového zákona o spotřebitelském úvěru, a jeho záměrem nebylo porušení žádného právního předpisu či vnitřního předpisu, bankovní rada konstatuje, že účastník řízení je profesionálem, který je na trhu od 9. 6. 2011, kdy mu byla zapsána živnost opravňující ho k poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů, přičemž od 1. 12. 2016 do 11. 3. 2018 byl veden v seznamech České národní banky jako žadatel o povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru provozující činnost v přechodném období a od 11. 3. 2018 pak disponuje plnohodnotným povolením k poskytování spotřebitelských úvěrů podle nové právní úpravy. Po celé přechodné období, tj. od 1. 12. 2016 do 11. 3. 2018, měl podle bankovní rady dostatek času se podrobně seznámit s novou právní úpravou. Skutečnost, že mu jsou jednotlivé povinnosti z ní vyplývající známy, navíc musel prokázat v průběhu licenčního řízení.

[25.] Co se týče účastníkem řízení požadovaného zohlednění jeho maximální součinnosti při kontrole a během tohoto správního řízení, bankovní rada konstatuje, že poskytování

⁴ Rozhodnutí č. j. 2021/052137/CNB/110 ze dne 21. 5. 2021.

⁵ Rozhodnutí č. j. 2020/105775/570 ze dne 25. 8. 2020.

⁶ Např. společnost Creditstar Czech s.r.o., které byla uložena pokuta ve výši 4 000 000 Kč, uzavřela v kontrolovaném období 3 403 úvěrových smluv v objemu 28 000 000 Kč, přičemž její čistý obrat v roce 2017 činil 15 008 000 Kč, v roce 2018 dosáhl výše 21 425 000 Kč a v roce 2019 výše 23 135 000 Kč. Účastník řízení podle bodu 157 napadeného rozhodnutí uzavřel jen za kontrolované období, tj. od 12. 3. 2018 do 28. 11. 2018, celkem 8 268 úvěrových smluv v objemu 265 000 000 Kč. Společnost Creditstar Czech s.r.o. tedy uzavřela výrazně méně úvěrových smluv a v podstatně menším objemu než účastník řízení. K podstatným rozdílům v hodnotách čistého obratu mezi oběma případy bankovní rada odkazuje na body 153 a 157 napadeného rozhodnutí, z nichž vyplývá, že účastník řízení měl ve všech letech nepoměrně vyšší čistý obrat než společnost Creditstar Czech s.r.o.

součinnosti kontrolovanou osobou je zákonnou povinností dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů a správní orgán prvního stupně při rozhodování o výši pokuty vzal v úvahu jako polehčující okolnost kromě jiného též to, že účastník řízení zjednal nápravu některých zjištěných nedostatků ve své činnosti, případně deklaroval, že tak učiní.

[26.] Bankovní rada dále v souladu s bodem 9 tohoto rozhodnutí konstatuje, že podle jejího názoru měla být výše pokuty uložené v napadeném rozhodnutí nižší než výše pokuty uložené v původním rozhodnutí, a to z důvodu upuštění od jedné z přitěžujících okolností, které vzal správní orgán prvního stupně v původním rozhodnutí v úvahu. Konkrétně se jako přitěžující okolnost neposuzovalo, že „v případě ‚refinancování‘ smluv o spotřebitelském úvěru je spotřebitel účastníkem řízení klamavě informován o poskytnuté slevě a opětovně hradí poplatek za poskytnutí úvěru a poplatek za hotovostní inkaso, které společně tvoří 42 % z výše úvěru“, jak bylo uvedeno v bodu 129 původního rozhodnutí. Opětovným inkasováním poplatku za poskytnutí úvěru a poplatku za hotovostní inkaso podle bodů 129 a 130 původního rozhodnutí pak měl účastník řízení získat značný zisk. Podle bankovní rady z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplyvá žádný důvod, proč by upuštění od této přitěžující okolnosti nemělo vést ke snížení výše pokuty. S ohledem na vysokou závažnost zjištěných porušení povinností, u jejichž hodnocení nedošlo ke změně, větší počet spáchaných přestupků, vysokou rizikovost jednání účastníka řízení ve vztahu ke spotřebitelům a skutečnost, že v napadeném rozhodnutí došlo k upuštění výlučně od jedné z přitěžujících okolností, je podle názoru bankovní rady přiměřeně snížit výši pokuty o částku 600 000 Kč. Pokuta 5 400 000 Kč podle názoru bankovní rady odpovídá závažnosti zjištěného protiprávního jednání a naplňuje přiměřeně všechny funkce správního trestu.

[27.] Bankovní rada je toho názoru, že bylo dostatečně prokázáno, že účastník řízení porušil povinnosti stanovené zákonem o spotřebitelském úvěru. Vadu týkající se výroku o správním trestu, která způsobila nezákonnost nebo nesprávnost napadeného rozhodnutí, bylo možné odstranit změnou napadeného rozhodnutí ve výroku o trestu, spočívající ve snížení výše uložené pokuty. To vše v souladu s podmínkami, které pro změnu rozhodnutí v odvolacím řízení stanoví správní řád. V ostatním nebyla shledána nezákonnost či nesprávnost napadeného rozhodnutí. To se týká i výroku II napadeného rozhodnutí, ukládajícího povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč. Vzhledem k závěru bankovní rady o zamítnutí rozkladu a potvrzení napadeného rozhodnutí v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto rozhodnutí je s ohledem na § 79 odst. 5 správního řádu uložení úhrady nákladů řízení důvodné. Bankovní rada proto rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

Ing. Marek Mora, M.E.
viceguvernér
podepsáno elektronicky

prof. Dr. Ing. Jan Frait
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky